

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒՂ

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ՄԱՍՆԱԳԻՐ

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Ֆինանսներ 041201.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	տնտեսագիտության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2022/23
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները/պահանջները Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա ՀՀ եռաստիճան միջնակարգ ընդհանուր կամ դրան համարժեք այլ կրթություն /նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական/: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի: Այլ մասնագիտությամբ բակալավրի կամ համարժեք որակավորում ունեցող դիմորդների ընդունելությունը կատարվում է առանց ընդունելության քննությունների: Այս դեպքում դիմորդը միանգամից ընդունվում է կրթական ծրագրի երկրորդ կուրս:
--

9. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները • Ծրագրի նպատակն է պատրաստել տնտեսագիտության, ֆինանսաբանկային հիմնարար գիտելիքներ և հմտություններ ունեցող, ֆինանսական վերլուծություններ իրականացնող տնտեսագետ-մասնագետներ տնտեսության տարբեր ոլորտներում տնտեսական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների, առավելապես ֆինանսաբանկային ոլորտի, ինչպես նաև արտադրական, պետական կառավարման համակարգերի տարբեր օղակների համար: Նպատակ է տնտեսագիտական մտածողության ձևավորմանը:
---

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. 1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները, 2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, 3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը, 4. մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները, 5. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը, 6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը, 7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ, 8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները, 9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի. 1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական
--

- հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,
2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ,
  3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար,
  4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,
  5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
  6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
  7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,
  8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
  9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,
  10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ
 Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:
3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
8. Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը
 Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը
 Կցված է

- 13. Գնահատման ձևերը**
- ստուգաթղթեր,
  - ընթացիկ քննություններ,
  - հետազոտական աշխատանք,
  - ընթացիկ ստուգումներ,
  - ինքնուրույն աշխատանք, b
  - եզրափակիչ քննություններ,
  - ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Ֆինանսներ» ծրագիրն ապահովում է համապատասխան ակադեմիական բազա այն ուսանողների համար, ովքեր մտադիր են իրենց ապագա կարիերան կառուցել բիզնեսի, բանկային հատվածի, կազմակերպությունների ֆինանսական կառավարման և հանրային կառավարման ոլորտներում:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել տնտեսության տարբեր ոլորտների ձեռնարկություններում, առևտրային բանկերում, խորհրդատվական ընկերություններում, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

- ֆինանսական խորհրդատու,
- վիճակագրական տվյալների վերլուծաբան.
- մենեջմենթի, մարքեթինգի խորհրդատու
- կրտսեր տնտեսագետ-ֆինանսիստ,
- կրտսեր հաշվապահ,
- վիճակագրության բաժնի մասնագետ
- ՓՄՁ կառավարիչ
- վարկային մասնագետ,
- սպասարկման բաժնի մասնագետ
- ռիսկերի կառավարման կրտսեր մասնագետ
- տնտեսական քաղաքականության ծրագրերի մշակման խմբի անդամ,
- տնտեսական նախագծերի մշակման, դրանց արդյունավետության գնահատման և իրականացման վերահսկողության գծով մասնագետ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- Ժամանակակից սարքավորումներով և ծրագրային միջոցներով ապահովված լսարաններ,
- առցանց դասախոսություններ,
- էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս

- ՀՀ կրթական որակավորումների ազգային շրջանակ
- ԵՊՀ Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի) կրթական ծրագիր,
- ՀՊՏՀ Ֆինանսներ կրթական ծրագիր,
- Обязательные компетенции ФГОС ВПО бакалавров по направлению “Экономика” Российской Федерации.
- Каталог учебных программ экономического факультета МГУ программы бакалавров по направлению “Экономика”.
- Middlex University. Programme Specification and Curriculum Map for BSc Honours Business Economics 2019-2020;
- The framework of qualifications for the European Higher Education Area, 2020:

17. Լրացուցիչ տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ

Ֆինանսներ ԿԾ-ի նպատակների հաջող իրականացման համար ֆակուլտետում առկա են անհրաժեշտ համակարգչային ծրագրերը /ՀՕ-հաշվապահ, STATA, Eviews, Moodle /:

18. Պրոֆեսորադասախոսական համակազմին ներկայացվող պահանջներ

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու դասընթացի նպատակները և խնդիրները, մեկնաբանելու և պարզաբանելու դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները և դրանց կապն ու համադրումը համապատասխան կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների հետ,
- կիրառելու դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու ուսանողներին մոտիվացնող և նրանց ակտիվությունը խրախուսող մեխանիզմներ և մեթոդներ,
- սահմանելու կրթական ընդհանուր նպատակ և ջանքեր ներդնելու դրա իրականացման ուղղությամբ,
- զարգացնելու ուսանողների վերլուծական, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու, եզրակացություններ կատարելու և տեսական

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունները,
- կազմելու դասընթացի փաթեթ:

Հետազոտական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- իրականացնելու գիտահետազոտական աշխատանքներ,
- վերլուծելու մանկավարժական սեփական գործունեության արդյունավետությունը,
- կիրառելու միջառարկայական և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանություններ,
- ճիշտ ընտրելու և համադրելու հետազոտությունների իրականացման և կիրառվող ուսուցման մեթոդները:

Հաղորդակցման

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսանողի հետ հաստատելու միջանձնային և կառուցողական հարաբերություններ,
- արդյունավետ պլանավորելու դասընթացը և դասապրոցեսը, կառավարելու լսարանը, բոլոր ուսանողներին դարձնելու ուսումնական գործընթացի ակտիվ մասնակիցներ,
- հաղորդակցվելու որևէ օտար լեզվով,
- պահպանելու մանկավարժական և մասնագիտական էթիկայի կանոնները,
- պահպանելու բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերը:

SZS կիրառության

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսումնական գործընթացում ազատ կիրառելու համակարգչային հիմնական ծրագրերը (MS Office փաթեթ՝ Word, Excel, Power-Point, Internet, e-mail),
- պատրաստելու և ներկայացնելու լուսացուցադրություններ,
- օգտագործելու առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու Moodle հարթակը դասապրոցեսը իրականացնելու համար:

1. Մասնագիտական կարողություններ

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու և մեկնաբանելու դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրները և ուսումնասիրության ժամանակակից մեթոդաբանական հիմքերը,
- սահմանելու դասավանդվող դասընթաց(ներ)ի հիմնական հասկացությունները, ուսումնասիրության հայեցակարգային մոտեցումները,
- ուսուցման գործընթացում ստեղծելու միջառարկայական կապեր,
- ձևակերպելու դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ, ընտրելու անհրաժեշտ ուսումնական նյութեր և ուսուցման միջոցներ,
- կիրառելու ոլորտի խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդական առաջավոր փորձը և դրսևորելու ստեղծագործական մոտեցումներ:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական գործունեություն

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող դասընթացի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական աստիճանի և կոչման առկայություն /ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրատուրայի համար /:
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող դասընթացի /մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների:

Գիտամանկավարժական կամ պրակտիկ աշխատանքի փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն՝ բացի «դասախոս» տարակարգի համար (նվազագույնը 3 տարի):
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:
- Մասնագիտական պրակտիկ գործունեության փորձառություն /ցանկալի է/:

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ
ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՑՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Ա1	Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները:	Բ1	Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար
Ա2	Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:	Բ2	Կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:
Ա3	Բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը:	Բ3	Կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:
Ա4	Մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները:	Բ4	Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:
Ա5	Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը:	Բ5	Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները
Ա6	Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը:	Բ6	Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր:
Ա7	Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ	Բ7	Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:
Ա8	Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:	Բ8	Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:
Ա9	Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:	Բ9	Գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները:
		Բ10	Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր
Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ			
Գ1	Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:	Գ5	Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Գ2	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայթում:	Գ6	Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա

			ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
Գ3	Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	Գ7	Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
Գ4	Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:	Գ8	Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
		Գ9	Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Մոդուլի թվա-նիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																											
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Ա5	Ա6	Ա7	Ա8	Ա9	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Բ8	Բ9	Բ10	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	Գ7	Գ8	Գ9
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B01																						+			+			
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B02																									+	+		
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B03																									+	+		
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B04																						+			+	+		
Ռուսերեն-1	0305/B05																										+		
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	0001/B06																							+			+	+	
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B07																								+	+	+		
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B08																							+			+	+	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B9																												
Ռուսերեն-2	0305/B10																									+	+		
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B11																										+	+	
Փիլիսոփայության հիմունքներ	0304/B12																							+			+		+
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B13																												
Անգլերեն-1	0305/B14																									+		+	
Անգլերեն-2	0305/B15																										+	+	
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B16																									+		+	
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B16																										+	+	+
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B16																								+		+	+	
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/B16																										+	+	
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B16																										+	+	+
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/B16																									+		+	
Տրամաբանության հիմունքներ	0304/B16																										+		+
Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304/B16																									+		+	
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/B16															+												+	+
Մաթեմատիկական անալիզ-1	0105/B17	+																										+	
Տնտեսագիտության տեսություն-1	0201/B18								+																			+	
Մաթեմատիկական անալիզ -2	0105/B20	+																										+	

Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն	0105/B19	+																			+				+		
Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 1	0104/B22					+															+						
Տնտեսագիտության տեսություն-2	0201/B21						+	+		+		+									+				+		
Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	0201/B23						+		+				+	+													+
Մասնագիտական անգլերեն – 1	0305/B27																				+	+	+	+			
Հավանականությունների տեսություն	0105/B24											+									+				+		
Մաթեմատիկական անալիզ – 3	0105/B26	+										+		+							+						
Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	0201/B25																				+	+					
Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 2	0104/B28																				+					+	
Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	0104/B29																					+					
"ՀԲ" Վիճակագրություն	0201/B30																				+						
Ֆինանսներ – 1	0201/B32																				+						
Մասնագիտական անգլերեն – 2	0305/B31																				+	+	+	+			
Դրամավարկային քաղաքականություն	0201/B33																				+	+	+	+			
Էկոնոմետրիկա-1	0201/B34																				+	+					
Միկրոտնտեսագիտություն	0201/B38																					+				+	
Մասնագիտական անգլերեն – 3	0305/B36																				+	+	+	+			
Հաշվապահական հաշվառում	0201/B37																				+				+		
Մենեջմենթի հիմունքներ	0201/B35																				+					+	
"ՀԲ" Ֆինանսներ – 2	0201/B39																				+	+					
Էկոնոմետրիկա-2	0201/B40																				+						
"ՀԲ" Մակրոտնտեսագիտություն	0201/B43																					+	+	+		+	
Բանկային գործ	0201/B41																				+	+					
ՀՀ Հարկային համակարգ	0201/B44																				+						
Մարքեթինգի հիմունքներ	0201/B42																								+	+	
Կիրառական էկոնոմետրիկա	0201/B45																				+			+	+		
Մարդկային ռեսուրսներ և աշխատանքի էկոնոմիկա	0201/B45																					+					+
Վարքագծային տնտեսագիտություն	0201/B45																				+					+	+
Հանրային ֆինանսներ	0201/B50																				+						
Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	0104/B50																				+						
Միջազգային առևտուր	0201/B50																				+					+	

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ
«ՖԻԼԱՆՍԵՐ»
ՕՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

1.0302/B01	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/ շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգաք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսևորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները, • ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսևորման ձևերը, սահմանելու և ճիշտ կիրառելու լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը, 2. ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ճիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարբեր իրողությունները (բառապաշարի շերտեր, ձևաիմաստային խմբեր, դարձվածքներ և այլն), 3. սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կառուցելու հարուստ բառապաշարով, շարահյուսորեն ճշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք: 2. գործառնելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, 2. աշխատելու թիմում: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.</p> <p>Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • քննարկում /բանավեճ • համագործակցային աշխատանք • մտազրոհ • վերլուծական մեթոդ • խոսքային կամ բանավոր մեթոդ • գրավոր մեթոդ • բացատրական մեթոդ: 		
<p>12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսևորման ձևերը: Լեզվական նորմ:</p> <p>Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: Թեմա 3. Բառային մակարդակ: Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Ձևաբանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:</p>		
<p>13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաքքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014: 2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015: 3. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Ձևաբանություն/, Եր., 2002: 4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003: 		

5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
8. Մկրտչյան Ռ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն, Եր., 1992:
9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2003:
10. Պողոսյան Պ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990, 1991:
11. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառագիտություն/ Եր., 1982:

1.0302/B07	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառմամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժևորելու համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնել ուսումնական գործընթացներում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարբերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու խոսքի արժանիքները, կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> լուսաբանելու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անճշտությունները, կունենա խոսքային բարձր էթիկետ: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները. Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ, Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր, Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> քննարկում /բանավեճ համագործակցային աշխատանք մտազրոհ վերլուծական մեթոդ խոսքային կամ բանավոր մեթոդ գրավոր մեթոդ բացատրական մեթոդ: 		
<p>12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: Թեմա 2. Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: Թեմա 3. Խոսքի գործառական տարբերակներ /գիտական,պաշտոնական, խոսակցական: Թեմա 4. Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:</p>		
<p>13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Մտուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014: Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015: Ասատրյան Մ.Ե. , Ժամանակակից հայոց լեզու/Ձևաբանություն/, Եր., 2002: Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003: Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003: Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997: Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003: 		

8. Մկրտչյան Ռ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն, Եր, 1992:
 9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2003:
 10. Պողոսյան Պ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990, 1991:
 11. Սուրբասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառագիտություն/, Եր., 1982:

1.0304/B 02	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	3.2 ECTS կրեդիտ
-------------	----------------------------------	-----------------

4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15
--------------	-----------

6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաք
-----------------	------------

8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն:

- Դասընթացի խնդիրներն են.**
- ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան, պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին:
  - ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կորողություն,
  - ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,
2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները,
3. ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջա նում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանել Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,
2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում,
3. արժևորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)

1. տարբերակելու և գնահատել մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում:
2. բանավիճելու:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաղբյուրները.

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար,
- ռեֆերատ,
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքը անցկացվում նախապես տրված հարցաշարի շրջականում /բանավոր հարցում/:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 2.** Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: **Թեմա 3.** Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեսյան շրջանում: **Թեմա 4.** Արշակունիների թագավորությունը: **Թեմա 5.**

Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ**
1. Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
  2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
  3. Հայոց պատմություն հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
  4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0304/B08	2. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/015	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Մտուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին, • ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն, • ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը, 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը: 2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակելու և գնահատելու հայոց պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրոյնքները.</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • սեմինար, • ռեֆերատ, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Մտուգարքը անցկացվում է բանավոր, նախապես տրված հարցաշարի շրջականում:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: Թեմա 2. Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: Թեմա 3. Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Թեմա 4. Ազատագրական</p>		

խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ**
1. Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
  2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
  3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
  4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0105/B04	2.Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30 /0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքո	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենսոլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախագծաշարժումներում կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարհայացքի ինքնուրույն ընտրության:

- Դասընթացի խնդիրներն են.**
- ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տենդենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին,
  - ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները,
  - դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
2. նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները,
3. բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
2. նախագծաշարժական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ զերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից,
3. անցկացնելու մոնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն:
2. հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:
3. տվյալ էկոհամակարգի վրա կիրառելու կանխատեսման մեթոդը՝ որոշելու նրա վրա այս կամ այն գործոնի ազդեցությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և

մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

- 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.**
- պասիվ դասախոսություն,
  - ակտիվ դասախոսություն, հարց ու պատասխան, զրույց,
  - ինտերակտիվ դասախոսություն՝ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում,
  - հարց ու պատասխան,
  - բանավեճ,
  - զրույց:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
 Բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի, մինիմումի, Վիլյամի գործունեության անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը Էկոհամակարգում: Էկոհամակարգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը Էկոհամակարգերում, Էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Ջուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները: Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը: Ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը: պոպուլյացիաների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, զիջատիչ-գոհ փոխհարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Ջրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ**
1. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրույան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
  2. Գրիգորյան Ա., Աղասյան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Եր., 2008
  3. Մելքումյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
  4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Եր., 2002:
  5. Валова В., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, «Дашков и К» 2005..

1.0305/B05	2.Ռուսերեն -1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Մտուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, էլնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջունքներից:
Դասընթացի խնդիրներն են.

- սովորեցնել ռուսաց գրական լեզվի նորմերը,
- ձևավորել մասնագիտական բառապաշար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը,
2. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար,
3. կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

<p>1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին):</p> <p>2. հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:</p>
<p>10. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • քննարկում /բանավեճ, • համագործակցային աշխատանք, • էվրիստիկական մեթոդ, • մտազրոհ, • ինդուկտիվ մեթոդ • դեդուկտիվ մեթոդ, • վերլուծական մեթոդ, • խոսքային կամ բանավոր մեթոդ, • գրավոր մեթոդ, • բացատրական մեթոդ:
<p>11. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.</p> <p>Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>
<p>12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Հնչյունաբանություն: Չայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Թեմա 2. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: Թեմա 3. Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: Թեմա 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Սծական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:</p>
<p>13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաբար անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., 2004. 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян, Ер., 2015. 3. Учебные пособия по специальности.

1.0305/B10	2.Ռուսերեն -2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաբար	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ռուսերեն լեզվով մասնագիտական ոլորտներում հաղորդակցվելու հմտությունների ձևավորում, • մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, • մասնագիտական գրականության և տարբեր նյութերի հետ աշխատելու հմտությունների զարգացում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, 2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեքստով, 3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու սնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջգիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի 		

<p>իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,</p> <p>2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,</p> <p>3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ:</p> <p>4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը,</p> <p>5. զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.</p> <p>Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • քննարկում /բանավեճ/, • համագործակցային աշխատանք, • էվրիստիկական մեթոդ, • մտազրոհ, • ինդուկտիվ մեթոդ, • դեդուկտիվ մեթոդ, • վերլուծական մեթոդ, • խոսքային կամ բանավոր մեթոդ, • գրավոր մեթոդ, • բացատրական մեթոդ:
<p>12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակբայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շողկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թեմա 2. Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասու թանդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: Թեմա 3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: Թեմա 4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:</p>
<p>13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., 2004. 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ер., 2015. 3. Учебные пособия по специальности.

1.0001/B06	2.Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3. 4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել արտակարգ իրավիճակներում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը, ինչպես նաև զարգացնելքսրեմալ պայմաններում մինչքժկակական օգնության ցուցաբերման հմտությունները:</p>		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու 		

<p>ուղիները,</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին, մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները, ներկայացնելու համաճարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը, ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն, դրսևորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում, ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում, օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում, աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ, վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադյունքները.</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • հարցադրումներ և քննարկումներ, • գործնական աշխատանքներ, • տնային, ինքնուրույն , ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, ընթանում է բանավոր՝ հարցատոմսերով: Հարցատոմսը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը գործնական:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: Թեմա 2. Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: Թեմա 3. Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: Թեմա 4. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: Թեմա 7. Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումն արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: Թեմա 8. Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 9. Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: Թեմա 10. Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: Թեմա 11. Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 12. Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկը.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Եզորով Պ., Շյախով Ի., Մորդվինով Դ., Սիմոնենկո Ի., Սիպայլո Յու., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Եր., 1968: 2. Ջայն Ա., Կորժավին Ա., Կոնյ Ա., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Եր., 1984: 3. Հ.Մ.Գրիգորյան Առաջին բուժօգնություն, Երևան 2013 4. Буонов В., «Первич. Медицинская помощь М,1980. 5. Юенич В., «Первич. помощь при травмах», М., 1984.

1.0304/B12	2.Փիլիսոփայության հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման		

<p>օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, • բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, • հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները, 2. բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները, 3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից, 2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը, 3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխհարաբերություններում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • սեմինար, • քննարկում, • զեկուցում, • ռեֆերատ:
<p>12. Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքը նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4. Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցություն և ճանաչողություն: Թեմա 7. Գիտություն: Թեմա 8. Հասարակություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980: 2. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ.1, Եր., 1987: 3. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ.2, Եր., 1987: 4. Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Եր., 1980: 5. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004: 6. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0305/B15	2.Անգլերեն-1	3 ECTS կրեդիտ
4. Ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական		

<p>հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար, զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> անգիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը, թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները, թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները, տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս, ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը, կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից, իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի .</p> <p>Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> հաղորդակցական մեթոդ, մտազրոհ, ուսանողական պորտֆոլիո, խմբային աշխատանք, գրավոր և բանավոր թարգմանություն, աշխատանք տեղեկագրով, ռեֆերատ, իքնուրույն աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: Թեմա2. Քերականություն: Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: Թեմա 3. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Համաաշխարհային տնտեսության հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mkhitarian Ye., Basic English for University Students, Yerevan, 2004. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992. Gevorgyan G., Galstyan A., English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005. World Book, Encyclopedia, 2002.

1.0305/B16	2.Անգլերեն- 2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում, Դասընթացի խնդիրներն են.</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը, հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից:
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները, կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> ընկալելու և վերարտադրելու կարողացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը, շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան, կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ, ներգրավելու ձեռքբերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով, որպես հետագա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ, Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> հաղորդակցական մեթոդ, տազրոհ, ուսանողական պորտֆոլիո, խմբային աշխատանք, հրավոր և բանավոր թարգմանություն, աշխատանք տեղեկագրով, ռեֆերատ, ինքնուրույն աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքը անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: Թեմա 2.Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Տնտեսություն և ֆինանսներ: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն, հայերենից անգլերեն:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, Yerevan: YSU Press, 2004. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992. Gevorgyan, G., Galstyan, A. English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005. World Book, Encyclopedia, 2002.

1.0001/B03, B09	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.1-ին , 2-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա</p>		

կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի.

- ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը,
- նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը,
- բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց,
- նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը,
- զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ճարպկություն, կոորդինացիա և այլն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
- ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները,
2. թվարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը,
3. ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները,
4. ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները,
5. առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրել դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ):
2. ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում:
3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը,
2. դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարբեր սպորտաձևերից,
3. կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .
  - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
  - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
  - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
  - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),

- ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
2. արտասուսումնական պարապմունքներ.
- ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
  - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
  - մասնակցություն պարապմունքների ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
  - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
  - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումների բուհում,
  - մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսանառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

1-ին կիսամյակ՝ աշնանային

Թեմա 1. Ֆիզիկական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեմա 2.** Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելքների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: **Թեմա 3.** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: **Թեմա 4.** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույթների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

2-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա1. Ընդհանուր ֆիզիկական և սպորտային պատրաստու թյան դերը ֆիզիկական դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնձի առաջ, ետ, «կամուրջ» պատկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնձի երկարությամբ: **Թեմա2.** Ֆիզիկական բեռնվածու թյան ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանստարանի վրա հենում պատկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերնից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 5.** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից՝ զույգ ոտքերի հրումով: **Թեմա 6.** Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:

9. Մելքոնյան Հ., Գալաջյան Ե., Մարգախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
 10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0001/B11, B13	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.Մտուցարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները ձևավորել</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողների ֆիզիկական զարգացման, բարոյական և կամային հատկանիշները, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում, • ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք, • ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու մասսայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը, 2. ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիադանների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ, 3. հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկել հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնութագրերը: 4. թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնաբանել անհատի վրա դրանց ներգործության բնութագրերը, 5. ներկայացնելու արտադրական ֆիզիկական կուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնաբանել նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները, 2. սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնելու օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր, 3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ, 4. կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերել նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարարականի փոխադարձ վերահսկողություն 2. աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնել իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ, 3. վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները, 4. կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս, 5. կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծելու,</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ. 		

- տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
  - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
  - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
  - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
  - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
2. արտաուսումնական պարապմունքներ.
- ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
  - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
  - մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
  - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
  - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
  - մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

3-րդ կիսամյակ՝ աշնանային

Թեմա 1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.** Շարային պատրաստու թյուն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեմա 3.** Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելքների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: **Թեմա 4.** Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ունիվերսիադաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիզմը և օլիմպիական դաստիարակությունը: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձևերով: **Թեմա 6.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում: **Թեմա 7.** Կանոնավոր պարապմունքների համար սպորտաձևի ընտրման դրոշմատաձևերը և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պատկած դրությունից: **Թեմա 10.** Մարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա 1. Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պատկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանստարանի վրա հենում պատկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերնից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեմա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: **Թեմա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, գնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 9.** Առաջին բուժօգնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեմա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեմա 11.** Հեռացատկ տեղից զույգ ոտքերի հրումով: **Թեմա 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեմա 13.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Մամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր, (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:

4. Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:

5. Բաբայան Ս., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:

6. Բոյախյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:

7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:

8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:

9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:

10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

**ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)**

1.0304/B16	2.Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, • ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները, 2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը, 3. մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ, 2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում, 3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվաիրավական փաստաթղթերից,</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • ռեֆերատ, • զեկուցում: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Մտուգարքը նախապես տրված հարցաշարով անց է կացվում բանավոր:</p>		
<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 4. Քրեական իրավունք: Թեմա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 7. Տեղական ինքնակառավարում: Թեմա 8. Վարչական իրավունք: Թեմա 9. Դատավարական իրավունք: Թեմա 10. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեմա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեմա 12. Միջազգային իրավունք:</p>		
<p>13.Հիմնական գրականության ցանկը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002: 2. Առաքելյան Ս., Գարուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006: 		

3. Բարսեղյան Ս., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000:
 4. Դիլբանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:
 5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001:
 6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:

1.0303/B16	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությունը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին, • ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին, • նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը, • ացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից, • վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները, • նդայնել սովորողների մտահորիզոնը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները, 2. արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին, 2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից, 3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,</p> <p>Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • քննարկումներ, • զեկուցումներ: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Մտուգարքի համար անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. Թեմա 1. Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: Թեմա 2. Բարին և չարը: Թեմա 3. Պարտք և պատասխանատվություն: Թեմա 4. Պատիվ և արժանապատվություն: Թեմա 5. Խիղճ: Բարոյական իդեալ: Թեմա 6. Կյանքի իմաստն ու նպատակը: Թեմա 7. Երջանկություն, սեր:</p> <p>Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: Թեմա 8. Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: Թեմա 9. Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները:</p> <p>Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն: Թեմա10. Անձը և համակեցությունը: Թեմա 11.</p>		

Բարոյականության հասարակական խնդիրները:

Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը: Թեմա 12. Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը:

Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: Թեմա 16. Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերաիմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակույթային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր:

Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ:

Թեմա 18. Կիրառական բարոյագիտություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Разин А., Этика, М., 2003.
2. Дробницкий О., Понятие морали, М., 2004.
3. Мур Дж., Принципы этики, М., 1984.
4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, М., 2000.
5. Словарь по этике.

1.0105/ B16	2. Բնագիտության ժամանակակից հայացակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3 -րդ կիսամյակ	7. Մտուգաբք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց բնագիտության զարգացման պատմությանը, բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին, բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, • ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, • բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները, • ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p><i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը, 2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին, 3. մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: <p><i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում, 2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին, 3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: <p><i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը, 2. օգտվելով տարբեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, 3. ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • խոսքային (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը), • գործնական (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը), • տրամաբանական (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա), 		

<ul style="list-style-type: none"> • ճանաչողական-ստեղծագործական (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական), • համագործակցային ուսուցման (թիմային և խմբային աշխատանքներ), • քննադական մտածողության, • ինքնուրույն աշխատանքի:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք՝ ռեֆերատ: Ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու և անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին ապահովվելու դեպքում նշանակվում է ստուգված:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: Թեմա 3. Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: Թեմա 4. Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: Թեմա 5. Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: Թեմա 6. Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: Թեմա 7. Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ասլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, Եր., 2007: 2. Канке В.А. Концепции современного естествознания, Логос. М., 2002. 3. Под. редакц. Л.А.Михайлова, Концепции современного естествознания, Питер 2008.

1.0304/B16	2. Կրոնագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Մտուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դենոմինացիաների վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ, • ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք: 2. նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները, 2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • քննարկումներ, • բանավեճ, 		

<ul style="list-style-type: none"> • զեկուցում, • ռեֆերատ, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են . Ստուգաբարձ գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ բանավոր հարցումով:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002: 2. Աստվածաշունչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929: 4. Երուսաղ Վրդ. Տեր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմություն, հ. Ա, Հին եկեղեցին, Էջմիածին, 1908: 5. Алов А.А., Владимиров Н.Г., Овсиенко Ф. Г., Мировые религии, М., 1998. 6. А.Мень «История религии», Т. 1-2, М., 2002. 7. James Hastings «Encyclopedia of religion and ethics», New York, 1961-1964.

1.0303/B16	2. Հոգեբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաբարձ	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, ծանոթացնել հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսևորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին: Ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզականային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, • լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, • ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանցքային տեսությունները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ընդհանուր հոգեբանության հիմքերից՝ մարդու հոգեկան գործընթացների, վիճակների և հոգեկան առանձնահատկությունների մասին, 2. բացատրելու հոգեբանական ներգործության մեխանիզմները ու ձևերը, 3. նկարագրելու ազգային հոգեբանական առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն վերլուծելու մարդու հոգեբանական նկարագիրը, 2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու մարդու հոգեկան գործընթացները և վիճակները, 3. մեկնաբանելու արդյունավետ կառավարման հոգեբանական մոդելները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. համադրելու հոգեբանական նոր ինֆորմացիան իր՝ տնտեսագիտական, կառավարման, գիտելիքների հետ, 2. բանավոր և գրավոր խոսքով ներկայացնելու իր գիտելիքները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p>		

<p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • քննարկում, • բանավեճ, • գործնական պարապմունք, • ռեֆերատ/էսսե, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաբով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: Թեմա 3. Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: Թեմա 4. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 5. Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: Թեմա 6. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 7. Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: Թեմա 8. Անձի իմացական հոգեկան գործընթացները՝ զգայություններ: Թեմա 9. Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: Թեմա 10. Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: Թեմա 11. Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 12. Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 13. Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: Թեմա 14. Անձի հուզականային կողմը: Թեմա 15. Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր., 2010: 2. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997: 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005. 4. Маклаков А.Г. Общая психология. М., 2007. 5. Немов, Р.С., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). 6. Столяренко, Людмила Дмитриевна. Психологии.учебник для вузов.-СПб.: Питер,2010. 7. Столяренко Л.Д., Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005.

1.0202/ B16	2.Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաբք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ, • ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: 2. սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները, 2. վերլուծելու մշակույթային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան, 3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակույթային գործընթացների առանձնահատկությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p>		

<p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • քննարկումներ, • բանավեճեր, • ռեֆերատներ, • զեկուցումներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաբքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Թեմա 2. Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: Թեմա 4. Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: Թեմա 5. Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջագետքյան, եգիպտական, հին հնդկական և չինական): Թեմա 6. Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: Թեմա 7. Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: Թեմա 8. Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: Թեմա 9. Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: Թեմա 10. Մոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: Թեմա 11. Հայկական մշակույթ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մելքումյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000: 2. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, Եր., 1997 3. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004: 4. Арутюнов С.А., Рыжакова С. И., Культурная антропология, М., 2004. 5. Розин В. М., Культурология, М., 1998.

1.0304/B16	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաբք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոդեկտ դատել, գերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները, • ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ, • ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին, • ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները, 2. մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները, 3. սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները, 2. զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները, 3. զանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների: 		

<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր, Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • քննարկում, • բանավեճ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակու թյունը: Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3. Դատողություն: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարալոգիզմ, սոփեստություն, սրամտություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976: 2. Кондаков Н., Логический словарь, М., 1975. 3. Гетманов А., Логика, М., 1993. 4. Маковелский А., История логики, М., 1967. 5. Демидов И., Логика, М., 2004:

1.0304/B16	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ: Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները, • ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները • ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները, 2. ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները, 3. թվարկելու ու մեկնաբանել պետական կառավարման ձևերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները, 2. մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը, 3. մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: <p>գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, 2. աշխատելու թիմում: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • քննարկումներ • բանավեճեր 		

<ul style="list-style-type: none"> • գեկուցումներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. <i>Թեմա 1.</i> Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: <i>Թեմա 2.</i> Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: <i>Թեմա 3.</i> Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: <i>Թեմա 4.</i> Քաղաքական ընտրանի /էլիտա/: <i>Թեմա 5.</i> Քաղաքական լիդերություն: <i>Թեմա 6.</i> Քաղաքական ռեժիմներ: <i>Թեմա 7.</i> Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: <i>Թեմա 8.</i> Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: <i>Թեմա 9.</i> Քաղաքացիական հասարակություն: <i>Թեմա 10.</i> Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: <i>Թեմա 11.</i> Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: <i>Թեմա 12.</i> Գաղափարախոսությունների տեսություն: <i>Թեմա 13.</i> Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: <i>Թեմա 14.</i> Քաղաքականությունը և կրոնը: <i>Թեմա 15.</i> Քաղաքական մշակույթ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Քաղաքագիտություն: ԵՊՀ հրատ., Եր., 2006: 2. Буренко В., Журавлев В.В., Политология. Изд-во Моск. гуманит. ун-та, М., 2004. 3. Гаджиев К., Политология. М., 2005. 4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, М., 1999. 5. Пушкарева Г., Политология. Изд-во Айрис-пресс, М., 2002. 6. Мальцев В., Основы политологии. Изд-во ИТРССПИ, М., 1998.</p>

1.0303/B16	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել սոցիոլոգիայի՝ որպես գիտության կայացման առանձնահատկություններին, գիտությունների համակարգում սոցիոլոգիայի տեղին ու դերին, սոցիոլոգիայի աշխարհայացքային և էթիկական առանձնահատկություններին, հասարակությանը և դրա կառուցվածքին, սոցիոլոգիայի հիմնական և հիմնարար տեսություններին, մշակույթին և դրա տարրերին, ինչպես նաև հասարակության մեջ տեղի ունեցող մի շարք սոցիալական գործընթացներին ու առկա հիմնախնդիրներին:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները,
- ձևավորել իմացություն սոցիալական պետությունը և արդարության սկզբունքները,
- ծանոթացնել սոցիալական անհավասարությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնական տեսությունները,
- ձևավորել տնտեսագիտակն մտածողություն սոցիալական շերտավորման հիմնախնդիրները տնտեսությունում,
- ծանոթացնել եկամուտների անհավասարությունը և այն պայմանվորող գործոնները:
- կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշները,
- ճիշտ պատկերացում ունենան աղքատության վերաբերյալ, նրա դրսևորման ձևերի և չափման եղանակների,
- ծանոթացնել գործազրկության և զբաղվածության սոցիալ- տնտեսական ասպեկտներին:
- ուսանողին ուսուցանել աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքերը,
- ծանոթացնել սոցիալական քաղաքականության էությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում,

<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. վերարտադրելու դասընթացի բովանդակությունը, 2. մատնանշելու սոցիոլոգիայի առանձնահատկությունները, 3. մատնանշելու աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքեր:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. հետազոտություններում կիրառելու սոցիոլոգիական մեթոդներ, 2. համակարգելու սոցիալական անհավասարությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնական տեսությունը, 3. ներկայացնելու սոցիալական քաղաքականության էությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. տիրապետելու սոցիոլոգիայի մեթոդներին, սոցիալական պետության և արդարության սկզբունքներին,</p>

<p>2. տիրապետելու կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշներին, աղքատության պատկերի, դրսևորման ձևերի և չափման եղանակներին,</p> <p>3. տիրապետելու սոցիալական փոփոխություններին և շարժումներին:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Գ1. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ6. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11. Կիրառաովում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/ • գնական մեթոդներ /դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում և այլն/ • գործնական մեթոդներ • տրամաբանական մեթոդներ • ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ • հետաքրքրությունների խթանման մեթոդներ • համագործակցային ուսուցման մեթոդներ • քննադատական մտածողության մեթոդներ • խմբային աշխատանքի մեթոդներ • վերահսկողության մեթոդներ.
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաքնն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքնն համարվում է հանձնված:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Սոցիոլոգիան որպես գիտություն. կայացման առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Սոցիոլոգիայի օբյեկտն ու առարկան. մոտեցումներ և տեսական պարադիգմաներ: Սոցիոլոգիան գիտությունների համակարգում: Թեմա 3. Սոցիոլոգիական աշխարհայացք և սոցիոլոգիական էթիկա: Թեմա 4. Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը: Թեմա 5. Կիրառական սոցիոլոգիա: Թեմա 6. Հասարակությունը որպես սոցիոլոգիայի ուսումնասիրության առարկա. հասարակության սոցիալական կառուցվածք: Թեմա 7. Հասարակություն և սոցիալական ինտեգրություն: Թեմա 8. Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ: Թեմա 9. Հասարակություն և անձ. Սոցիալական փոխազդեցություն և սոցիալականացում: Թեմա 10. Շեղվող վարք և սոցիալական վերահսկողություն: Թեմա 11. Սոցիալական անհավասարություն և շերտավորում: Թեմա 12. Ազգաբնակչություն, ուրբանիզացիա և միգրացիա: Թեմա 13. Սոցիալական փոփոխություններ և շարժումներ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կյուրեղյան Է., Կիրառական սոցիոլոգիա (ուսումնական ձեռնարկ), Ճարտարագետ, Եր., 2006: 2. Кравченко А., Социология, М., 2005. 3. Рысь Ю., Социология, М., 2005. 4. Волков Ю., Социология, М., 2010. 5. Голенкова З., Общая социология, М., 2005. 6. Тощенко Т., Социология, М., 2005.

**ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)**

1.0105/B17	2.Մաթեմատիկական անալիզ-1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասը՝ իրական թվեր, հաջորդականություն, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն, ածանցյալ, կիրառություններ: Դասընթացի խնդիրներ են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակի, • կողմնորոշել կիրառական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել մաթեմատիկական մեթոդներից, • զարգացնել տրամաբանական մտածողություն: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների, անընդհատ ֆունկցիաների, ածանցյալի 		

<p>հիմնական հատկությունները,</p> <p>2. ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասի հիմնական գաղափարներն ու սահմանումները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հաշվելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանները, 2. պարզելու ֆունկցիայի անընդհատությունը, 3. հաշվելու ածանցյալներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական գաղափարները տնտեսագիտության մեջ:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • սեմինար
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):</p> <p>Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Թվային հաջորդականություններ և շարքեր: Թեմա 2. Ֆունկցիայի սահման: Թեմա 3. Ֆունկցիայի անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները: Թեմա 4. Ածանցիկ և յոգաբիթմական ածանցիկ: Թեմա 5. Անորոշությունների բացահայտման Լոպիտալի կանոնները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գևորգյան Գ., և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրք, հ. 1, Եր., 2002: 2. Մովսիսյան Յու., Բարձրագույն հանրահաշիվ, Եր., 1983: 3. Никольский С., Математический анализ, т 1, 2, М., 1999. 4. Кудрявцев, Курс математического анализа, т 1, М., 1999.

1.0105/B20	2.Մաթեմատիկական անալիզ-2	3.5 ECTS կրեդիտ
4.5 ժամ/շաբ.	5.30/45/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել համապատասխան մաթեմատիկական հենք՝ մասնագիտական առարկաների յուրացման համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդները, • ծանոթացնել մաթեմատիկական կիրառական խնդիրների ձևակերպման, վերլուծության կանոններին, • զարգացնել ավգործիքի մտածողություն, • ձևավորել մաթեմատիկական գիտելիքների ինքնուրույն զարգացման ունակություններ: 		

<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու և մեկնաբանելու, ինտեգրելի ֆունկցիաների և ինտեգրալի հատկությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. հետազոտելու թվային շարքերի զուգամիտությունը, 2. հաշվելու անորոշ և որոշյալ ինտեգրալներ, 3. կիրառելու մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդները տնտեսագիտության մեջ, գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության խնդիրներում:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները, Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար, Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • սեմինար, • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է: Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր): Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ֆունկցիայի էքստրեմումի անհրաժեշտ և բավարար պայմանները: Թեմա 2. Դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական թեորեմները՝ Ռոլի, Լագրանժի և Կուշիի թեորեմները: Թեմա 3. Թեյլորի բանաձևը և նրա մնացորդային անդամը: Թեմա 4. Ֆունկցիայի գրաֆիկի ասիմպտոտները: Ֆունկցիայի գրաֆիկի ուռուցիկությունը, շրջման կետեր: Թեմա 5. Անընդհատ ֆունկցիայի մեծագույն և փոքրագույն արժեքները հատվածում: Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցման փուլերը: Թեմա 6. Նախնական ֆունկցիա և անորոշ ինտեգրալ: Անորոշ ինտեգրալի հատկությունները: Թեմա 7. Մասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը անորոշ ինտեգրալում: Թեմա 8. Որոշյալ ինտեգրալի սահմանումը, կորագիծ սեղանի մակերեսի հաշվումը, տնտեսագիտական խնդիրներ: Թեմա 9. Դարբուի գումարները և նրանց հատկությունները: Որոշյալ ինտեգրալի գոյության անհրաժեշտ և բավարար պայմանը: Թեմա 10. Ինտեգրելի ֆունկցիաների դասերը՝ անընդհատ ֆունկցիայի և մոնոտոն, սահմանափակ ֆունկցիայի ինտեգրելիությունը: Թեմա 11. Որոշյալ ինտեգրալի հատկությունները: Միջին արժեքի թեորեմ: Թեմա 12. Փոփոխական վերին սահմանով ինտեգրալի անընդհատությունը, դիֆերենցիելիությունը: Թեմա 13. Մասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը որոշյալ ինտեգրալում: Թեմա 14. Որոշյալ ինտեգրալի կիրառությունները բնագիտությունում և տնտեսագիտությունում: Թեմա 15. Անիսկական ինտեգրալներ: I և II սեռի անիսկական ինտեգրալների զուգամիտությունը: Թեմա 16. Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների տեսության տարրերը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գևորգյան Գ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրք, հ. 2, Եր., 2003: 2. Ղազարյան Հ. և ուրիշներ, Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներ, Եր., 2002: 3. Ղազարյան Հ. և ուրիշներ, Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների խնդրագիրք, Եր., 1987: 4. Մովսիսյան Յու., Բարձրագույն հանրահաշիվ, Եր., 1983: 5. Օհանյան Վ., Մաթեմատիկական անալիզ: Դասախոսություններ, առաջին մաս, Եր., 2008:

1.0201/B18	2.Տնտեսագիտության տեսություն-1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/0/45	

6.1-ին կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել տնտեսագիտության տեսության միկրո մակարդակին առնչվող տնտեսագիտական հասկացությունների, հիմնարար սկզբունքների յուրացման, տնտեսագիտական փաստարկները և հիմնահարցերը հասկանալու, գնահատելու և կիրառելու վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք միկրոմակարդակում կիրառելու համար, • ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր միկրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար: 	
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տնտեսագիտական բազային հասկացությունների, 2. Տնտեսական ինստիտուտների, օրենքների, 3. Շուկայի պարամետրերի և շուկայական մոդելների, 4. Սպառողների և ապրանքատերերի վարքագծերի, 5. Ռեսուրսների շուկաների առանձնահատկությունների, 6. Շուկայականհիմնական մոդելների, 7. Շուկայի ձախողումների և դրանց կարգավորման ուղիների վերաբերյալ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տնտեսական իրավիճակները վերլուծելու, 2. տեսական գիտելիքները կիրառելու: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տնտեսագիտական խնդիրներ լուծելու, 2. մասնագիտական վերլուծություններ կատարելու, 3. տնտեսական իրավիճակներ մեկնաբանելու: 	
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ1.կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,</p> <p>Բ3.կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:</p> <p>Գ1.Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>	
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • հարցում, • քննարկումներ, • խնդիրների լուծում, տնային առաջադրանքի կատարում, • խմբային աշխատանք, • ինքնուրույն աշխատանք: 	
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-ին ընթացիկ քննություն. Բաղադրիչներն են՝ 2 տեսական հարց, 1 խնդիր: Գնահատման քայլը՝ 0.5-առավելագույնը 4 միավոր: • 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բաղադրիչներն են՝ 2 տեսական հարց, 1 խնդիր: Գնահատման քայլը՝ 0.5 -առավելագույնը 4 միավոր: • Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 9 միավոր, 3 տեսական հարց, որոնցից առաջինը-4, երկրորդը -3 և երրորդը- 2 միավոր: Գնահատման քայլը՝ 0.5 միավոր: • Ընթացիկ ստուգում առավելագույնը 1 միավոր: • Ինքնուրույն աշխատանք առավելագույնը 1 միավոր: • Մասնակցություն՝ առավելագույնը 1 միավոր: 	
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տնտեսագիտության ներածություն: Թեմա 2. Շուկայական համա-կարգը: Պահանջարկը, առաջարկը և շուկայական հավասարակշռությունը: Թեմա 3. Պահանջարկի և առաջարկի առաձգականությունները: Թեմա 4. Սպառողի վարքի վերլուծությունը: Թեմա 5. Արտադրողի վարքը և տեխնոլոգիայի ընտրությունը: Արտադրական ֆունկցիան: Թեմա 6. Արտադրության ծախսերը: Թեմա 7. Մրցակցային ձեռնարկությունները և մրցակցային շուկաները: Թեմա 8. Մենաշնորհի շուկայական տնտեսությունում: Թեմա 9. Անկատար</p>	

<p>մրցակցությունը. մենաշնորհային մրցակցությունը և օլիգոպոլիան: Թեմա 10. Արտադրության գործոնների շուկան. աշխատանքը, հողը և կապիտալը:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուս. Ձեռնարկ, Հ. Աղաջանյան, Եր. 2021: 2. К.Р.Макконнелл, С.Л.Брю, Ш.М.Флинн, Экономикс, 18-ое изд., М., 2011. 3. Курс экономической теории, под ред. А.В.Сидоровича, М., 2009. <p>Լրացուցիչ գրականություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Մարգարյան Հ., Մարգարյան Հ., Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ, 2-րդ հրատ., Եր., 2017: 5. Нуреев Р., Сборник задач по микроэкономике, М., 2003.
--

1.0201/B20	2.Տնտեսագիտության տեսություն-2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է լուսաբանել շուկայական տնտեսության՝ որպես ամբողջական համակարգի գործառնության մակրոտնտեսական օրինաչափությունները, տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և օժանդակել բավարար ունակությունների ձևավորմանը մակրոտնտեսական իրավիճակները վերլուծելու և հետագայում ուսուցանվող տնտեսագիտական մյուս դասընթացների նյութը առավել հիմնավոր յուրացնելու համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք վերլուծության միջոցով մակրոմակարդակում կիրառելու համար, • ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր մակրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշները, 2. բացատրելու մակրոտնտեսական հավասարակշռության մոդելները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերլուծելու պետության տնտեսական քաղաքականության նպատակները և եղանակները, 2. մեկնաբանելու տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության գնահատման չափանիշները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու միկրոտնտեսագիտական հիմնարար հասկացությունները և սկզբունքները և դրանք կիրառելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական, ինչպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացներում: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,</p> <p>Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում / թիմում /, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/, • սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, • ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 1 և 1 միավոր: Միավորների 		

- քայլը 0.5 է:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն.** գրավոր քննություն՝ **4 միավոր** առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- Եզրափակիչ քննություն.** բանավոր քննություն՝ **9 միավոր** առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- Ընթացիկ ստուգում, ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն,** յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ազգային արդյունքը: Ազգային հաշիվների համակարգը: **Թեմա 2.** Մակրոտնտեսական կայունությունը և տատանումները: **Թեմա 3.** Հիմնական մակրոտնտեսական կախվածությունները: **Թեմա 4.** Ամբողջական ծախսումները և արտադրության հավասարակշիռ ծավալը: **Թեմա 5.** Ամբողջական պահանջարկը և ամբողջական առաջարկը: Հավասարակշռությունը «AD-AS» մոդելում և դրա փոփոխությունները: **Թեմա 6.** Ֆիսկալ քաղաքականությունը: **Թեմա 7.** Փողը և բանկային գործը: Դրամավարկային քաղաքականությունը: **Թեմա 8.** Ընդհանուր հավասարակշռությունը՝ «IS-LM» մոդելը: **Թեմա 9.** Տնտեսական աճը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը և տեսությունը. բանավիճային հարցեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Մենքյու Ն., Մակրոէկոնոմիկա, Եր., 1997:
2. Макконелл К., Брю С., Экономикс: принципы, проблемы и политика, М, 2009.
3. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ: Հայկ Սարգսյան, Հասմիկ Մարգարյան. ԵՊՀ տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետ: Գիտ. խմբ.՝ Հ.Աղաջանյան, Գ.Գալստյան, (երկրորդ հրատարակություն, լրամշակված և վերախմբագրված): - Եր., 2017:
4. Курс экономической теории: учеб. пособие для студентов вузов /под ред. А.В.Сидоровича/; МГУ 3-е изд. – Москва, 2007.
5. Агапова Т., Серегина С., Макроэкономика: Учебник МГУ, М., 2009.

1.0105/B19	2.Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել վերլուծական երկրաչափության գիտելիքների անհրաժեշտ հենք՝ գծային հանրահաշիվի, մաթեմատիկական անալիզի դասընթացներում և որոշ տնտեսական մոդելներում օգտագործելու համար:
Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել ուղղի, հարթության հավասարումներին, ինչպես նաև մատրիցաներին, որոշիչներին և նրանց որոշ հատկություններին,
- գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգերի լուծման մեթոդներին, տալ ստացված լուծման մեկնաբանությունը և պատկերել հնարավորության դեպքում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. բացատրելու գծային հավասարումների համակարգերի լուծման Գաուսի և Կրամերի եղանակները,
2. սահմանելու որոշիչը, հակադարձ և տրանսպոնացված մատրիցները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու գործողություններ վեկտորների և մատրիցների հետ, լուծել գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգեր,
2. հաշվելու տրված վեկտորների սկալյար, վեկտորական և խառն արտադրյալները, չվերասերված մատրիցի հակադարձը,
3. հաշվելու երկու ուղիղների, երկու հարթությունների, ուղղի և հարթության կազմած անկյունը, հատման կետը, կետի հեռավորությունն ուղղից և հարթությունից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները գործնականում,
2. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության մեջ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • խմբային աշխատանքներ • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):</p> <p>Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից</p> <p>Թեմա 1. Մատրիցներ և որոշիչներ: Թեմա 2. Գծային հավասարումների համակարգ: Թեմա 3. Վեկտորական հանրահաշիվ: Թեմա 4. Գծային արտապատկերումներ: Թեմա 5. Ուղղի հավասարումը: Թեմա 6. Շրջան և էլիպս: Թեմա 7. Հիպերբոլ և պարաբոլ: Թեմա 8. Ուղղի և հարթության հավասարումը տարածության մեջ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Փիլիպոսյան Վ., Օհնիկյան Հ., Վերլուծական երկրաչափության խնդրագիրք, Եր., 2011: 2. Գ. Հակոբյան, Վերլուծական երկրաչափության և գծային հանրահաշիվի խնդրագիրք, տնտեսագետների համար: 3. Беклемишев Д., Курс аналитической геометрии и линейной алгебры, ФИЗМАТЛИТ, 2005. 4. Ильязова Д., Линейная алгебра и аналитическая геометрия. теория и практика, Ульяновск, 2012. 5. Малугин В., Математика для экономистов. Линейная алгебра, М., 2006. 6. Ефимов Н., Краткий курс аналитической геометрии, М., ФИЗМАТЛИТ, 2014.

1.0104/ B22	2.Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 1	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.0/45/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Excel ծրագրային փաթեթով խորը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելու հնարավորությունները և սովորեցնել կիրառել դրանք հետազոտական աշխատանքների իրականացման և մասնագիտական գործունեության ընթացքում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ Excel ծրագրային փաթեթի կառուցվածքի, գործիքների և հնարավորությունների մասին, • բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելիս, • ծանոթացնել Excel համակարգով տնտեսագիտական, մենեջմենթի և մարքետինգի խնդիրներ լուծելու, ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների գրաֆիկներ կառուցելու, տեսակավորելու հնարավորություններին: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու Excel ծրագրային փաթեթի կառուցվածքը, գործիքներն և հնարավորությունները, 2. վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային աղյուսակներ, 3. ստացած գիտելիքները կիրառելու տնտեսագիտական, մենեջմենթի և մարքետինգի խնդիրները համակարգչի օգնությամբ լուծելիս: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. օգտագործելու Excel ծրագրային փաթեթի հնարավորությունները, 2. էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ, 3. կազմելու ձեռնարկության ծախսերի հաշվման ծրագիր, 4. մոդելավորելու և վերլուծելու տնտեսագիտական գործընթացները ծրագրային փաթեթների միջոցով: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, 2. գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծել: 		

<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ՝ կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):</p> <p>Գ6. աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպել խնդիրներ և լուծել:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • լաբորատոր աշխատանքներ, • տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ, • թեստ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ընթացիկ ստուգումներ (ստուգողական գրավոր աշխատանքի և բանավոր հարցման համար)- 7 միավոր, • Ինքնուրույն աշխատանք- առավելագույնը 4 միավոր, • Մասնակցություն առավելագույնը- 1 միավոր • Եզրափակիչ քննություն- առավելագույնը 8 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. MS Excel աղյուսակային խմբագիր: Թեմա 2. Դիագրամների կառուցում MS Excel միջավայրում: Թեմա 3. Ստանդարտ ֆունկցիաները MS Excel միջավայրում: Թեմա 4. Աշխատանք տվյալների բազաների հետ MS Excel միջավայրում: Թեմա 5. Տվյալների վերլուծությունը Excel-ում լրացուցիչ գործիքների միջոցով (Add-Ins): Թեմա 6. Տեղեկատվության պաշտպանություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կոսեմյան Ս., MS Excel աղյուսակային խմբագիր (գործնական ձեռնարկ): Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017: 2. Սարգսյան Վ. և ուրիշներ, Համակարգչային առաջադրանքներ և խնդիրներ Ինֆորմատիկայի հիմունքներ (ըստ կիրառման ոլորտի) առարկայից: Եր., 2018: 3. G. Harvey, “Excel 2019 All-in-One For Dummies”, 2019. 4. J. Walkenbach, “Excel 2016 Bible”, 2016. 5. Вильямс, Microsoft Excel, СПб, Питер, 2008.

1.0104/ B28	2.Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.0/45/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Excel ծրագրային փաթեթով խորը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելու հմտությունները և սովորեցնել կիրառել դրանք հետազոտական աշխատանքների իրականացման և մասնագիտական գործունեության ընթացքում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել MS EXCEL միջավայրում VBA մակրոսներին, • ձևավորել ծրագրեր ստեղծելու հմտություններ, • սովորեցնել տարբեր տնտեսագիտական խնդիրների լուծման նպատակով ընտրել համապատասխան ալգորիթմ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ծրագրային կոդեր, 2. բացատրելու vba-ծրագրավորման լեզվի հիմունքները, 3. վերլուծելու և բացատրելու գործնական էթիկայի կանոնները և տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կազմելու ձեռնարկության ծախսերի հաշվման ծրագիրը, 2. օգտագործելու VBA ծրագրավորման լեզվի հնարավորությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հավաքագրելու, վերլուծելու և պահպանելու տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծման կարևորագույն արդյունքները: 		

<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ9. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):</p> <p>Գ6. աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպել խնդիրներ և լուծել:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ինքնուրույն աշխատանք • թեստ • զեկույց • ծրագրերի մշակում և ավտոմատացում:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, 2. ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, 3. ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, 4. մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տվյալների հավաքագրում և մշակում: Թեմա 2. Տվյալների վիզուալիզացում: Թեմա 3. Բանաձևեր և ֆունկցիաներ: Թեմա 4. Հարցումների ձևակերպում և տվյալների ֆիլտրում: Թեմա 5. Ինչ կլինի եթե վերլուծություն: Թեմա 6. Վիճակագրական վերլուծության գործիքներ: Թեմա 7. Solver: Թեմա 8. Մակրոսներ: Թեմա 9. Կիրառական վերլուծություններ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. G. Harvey, “Excel 2019 All-in-One For Dummies”, 2019. 2. M. Berenson, D. Levine and T. Krehbiel, Basic Business Statistics, Pearson Ed., 2012. 3. J. Walkenbach, “Excel 2016 Bible”, 2016. 4. Слепцова Л.Д., Программирование на VBA в Microsoft Office 2010. М. : Издательский дом “Вильямс”, 2010. 5. Уокенбах Джон, Профессиональное программирование на VBA в Excel 2010. : Пер. с англ. М. : издательский дом “Вильямс”, 2011.

1.0104/B30	2.Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տարբեր բնագավառներում առաջացած հիմնական գործնական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների կառուցման, դրանց միջոցով այդ խնդիրների լուծման եղանակների հետազոտման և կիրառման ունակություն:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել գործույթների հետազոտում առարկայի հիմնախնդիրներին, • ծանոթացնել տնտեսական տարբեր երևույթների և գործընթացների ուսումնասիրման համար կիրառվող հիմնական տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելներին, • բացատրել տարբեր տնտեսագիտական խնդիրներ լուծելու մեթոդները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու գործույթների հետազոտման խնդիրների, մաթեմատիկական մոդելների կառուցման հանրահաշվական և երկրաչափական եղանակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու գծային ծրագրավորման, հոսքային և խաղային խնդիրների լուծման ալգորիթմական հետազոտումը, 2. կիրառելու հիմնական ալգորիթմները գործնական խնդիրները լուծելիս, 3. վերլուծելու առկա խնդիրները և առաջարկել դրանց լուծման եղանակները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թիմում աշխատելու, համագործակցելու ունակություններ: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p>		

<p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ9. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • շնորհանդեսներ • գործնական աշխատանք • ռեֆերատ • ինքնուրույն խնդիրների լուծումներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):</p> <p>Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Կոորդինատային համակարգեր: Թեմա 2. Ուղիղ գիծը հարթության վրա: Թեմա 3. Երկրորդ կարգի կորեր: Թեմա 4. Մատրիցներ և որոշիչներ: Թեմա 5. Գծային հավասարումների համակարգեր (Գաուսի մեթոդը, Կրամերի կանոնը): Թեմա 6. Գծային տարածություններ: Բազիս և չափողականություն: Թեմա 7. Վեկտորների գծային կախվածությունը: Մատրիցի ռանգը: Թեմա 8. Գծային օպերատորներ: Թեմա 9. Քառակուսային ձևեր: Թեմա 10. Էվկլիդեսյան տարածություններ: Օրթոգոնալ բազիս:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տոնոյան Ռ., Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական խնդիրներ, Եր., 1999: 2. Սահակյան Ս., Սարգսյան Հ., Սարգսյան Ս., Տոնոյան Ռ., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, I հատոր, Եր., 1997: 3. Սահակյան Ս., Բեկնազարյան Ն., Հակոբյան Հ., Քերոբյան Խ., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, II հատոր, Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Եր., 2001: 4. Սահակյան Ս., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ III Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Խնդիրներ և վարժություններ, Եր., 2001: 5. Տոնոյան Ռ., Դիսկրետ մաթեմատիկայի դասընթաց, Եր., 1999: 6. Харари, Теория графов, М, 1979.

1.0104/B23	2. Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել հետազոտության պլանավորման և մեթոդների վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել հետազոտության նպատակը և կառուցվածքը • ուսումնասիրել պլանավորման փուլերը • ծանոթանալ հետազոտության մեթոդներին և դրանց կիրառմանը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու հետազոտության պլանավորման կարևորությունը, 2. ներկայացնելու հետազոտության փուլերը և դրանց իրականացման քայլերը, 3. բացատրելու հետազոտության մեթոդաբանությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p>		

<ol style="list-style-type: none"> կատարելու հետազոտության թեմայի գրագետ ընտրություն, կիրառելու հետազոտության մեթոդները, վերլուծելու հավաքագրված տեղեկատվությունը, կատարելու եզրակացություններ և առաջարկություններ: <p>գ. քնդիսանքական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> թիմում աշխատելու, համագործակցելու ունակություններ Հետազոտության տարբեր տեսակներ պլանավորելու, Հետազոտությունները գնահատելու կարողություն:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ9. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ շնորհանդեսներ գործնական աշխատանք հարցում ինքնուրույն աշխատանք խմբային աշխատանք քննարկում:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Գիտությունը և գիտական հետազոտությունը: Թեմա 2. Գիտական հետազոտությունների մեթոդաբանությունը: Թեմա 3. Գիտահետազոտական աշխատանքների նախապատրաստական փուլը: Թեմա 4. Գիտական տեղեկատվության հավաքագրումը: Թեմա 5. Ուսանողների գիտական աշխատանքների պատրաստումը և ձևավորումը: Թեմա 6. Ուսանողական աշխատանքների պատրաստման և պաշտպանության առանձնահատկությունները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> Басаков М., От реферата до дипломной работы: Рекомендации студентам по оформлению текста: Учеб. пособие для студентов вузов и кол-леджей. – Ростов н/Д, 2001. Вахрин П., Методика подготовки и процедура защиты дипломных работ по специальности «Финансы и кредит»: Учеб. пособие. – М., 1999. Кузин Ф., Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и процедура защиты: Практ. пособие для студентов магистрантов. – М., 1998. Сабитов Р., Основы научных исследований. Учебное пособие. Челябинск, 2002. Уваров А., Дипломные и курсовые работы по экономическим специальностям: Практ. советы по подготовке и защите, М., 2000.

1.0105/B26	2.Մաթեմատիկական անալիզ – 3	3.7 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.45/60/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի առավել կիրառական, վերլուծական մասերը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներ են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակ՝ տնտեսագիտական խնդիրների հետազոտությունների մեջ, • կիրառահետազոտական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել իրենց հայտնի մաթեմատիկական մեթոդներից, • զարգացնել տրամաբանական անալիտիկ մտածողություն:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու դիֆերենցիալ հավասարումներն ու տարանջատել դրանց տեսակները, սահմանելու և տարանջատելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալները, 2. ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի կիրառահետազոտական մասերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հաշվելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալներ, 2. պարզելու դիֆերենցիալ հավասարման տեսակներն և լուծել դրանք, 3. տարանջատելու և հաշվելու լոկալ, գլոբալ և պայմանական էքստրեմումները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու յուրաքանչյուր մաթեմատիկական գաղափարները տնտեսագիտության մեջ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար</p> <p>Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • սեմինարներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):</p> <p>Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Առանց սահմանափակումների օպտիմիզացիա: Թեմա 2. Սահմանափակումներով օպտիմիզացիա. առաջին կարգի պայմանները: Թեմա 3. Սահմանափակումներով օպտիմիզացիա. առաջին կարգի պայմանները: Թեմա 4. Հոմոգեն և հոմոթետիկ ֆունկցիաներ: Թեմա 5. Գոգավոր և կիսագոգավոր (quasiconcave) ֆունկցիաներ: Թեմա 6. Տնտեսագիտական կիրառությունները:</p>

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Simon C. and Blume L., “Mathematics for Economists”, W. W. Norton & Company, New York, 2010.
 2. Hoy, M., Livernois, J., McKenna, C., Rees, R., & Stengos, T. (2011). *Mathematics for economics*. MIT pr
 3. R. Serrano and A. Feldman, “A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus”, Cambridge University Cambridge, 2013.
 4. Andréasson, N., Evgrafov, A., & Patriksson, M. (2005). An introduction to optimization: Foundations and fundamental algorithms. *Chalmers University of Technology Press: Gothenburg, Sweden, 1*, 1-205.
 5. Pemberton, M., & Rau, N. (2011). *Mathematics for economists: an introductory textbook*. University of Toronto Press.
 6. Sundaram, R. K. (1996). *A first course in optimization theory*. Cambridge university press.
 7. Luptacik, M. (2010). *Mathematical optimization and economic analysis* (p. 307). New York, NY, USA.: Springer.
 8. Takayama, A., & Akira, T. (1985). *Mathematical economics*. Cambridge university press.

1.0105/B24	2. Հավանականությունների տեսություն	3.7 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել հավանականության գաղափարին (դասական, երկրաչափական, քաբիոմատիկ սահմանումներ), պատահական մեծությունների տեսակներին (դիսկրետ, անընդհատ) և նրանց թվային բնութագրիչներին, ինչպես նաև, նրանց կիրառություններին:</p> <p>Մոդուլի ուսումնասիրությունը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ յուրահատուկ տրամաբանական մտածողություն՝ հավանականային և վիճակագրական գաղափարների միջոցով, ✓ տիպային խնդիրների լուծման և դրանց արդյունավետ կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ, ✓ տրամաբանորոն վերլուծելու և մաթեմատիկորեն մոդելավորելու մշակույթ և կարողություններ, ✓ առաջադրված խնդիրների լուծելիությունը հետազոտելու ունակություններ, ✓ գրականությունից օգտվելու և յուրաքանչյուր թեմայի շրջանակներում անհրաժեշտ նյութերը փնտրելու հմտություններ: <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ուսանողներին ընկալելի դարձնել հավանականության գաղափարի սահմանումները և նրանց տարբերությունները • Մոդորեցնել հաշվել պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչները կիրառելով բաշխման ֆունկցիան և հավանականային խտության ֆունկցիան • Ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ սահմանային թեորեմների, մարկովյան շղթաների և նրանց կիրառությունների վերաբերյալ • ուսումնասիրել պատահական փորձերի մաթեմատիկական մոդելների կառուցվածքը • կատարելագործել ուսանողների մոտ կիրառական խնդիրների լուծման համար ստացված գիտելիքների օգտագործման հմտությունները, • զարգացնել ուսանողների մոտ այն ունակությունները, որոնք օգնում են ընկալել տարբեր համակարգերում կիրառվող մաթեմատիկական մոդելների հավանականային ունիվերսալությունը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը <u>ունակ կլինի՝</u></p> <p><i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու փորձ, նրա տարրական էլքերը, տալու հավանականության դասական, երկրաչափական, քաբիոմատիկ սահմանումները, պայմանական հավանականության սահմանումը, 2. ներկայացնելու պատահական մեծությունների տեսակները/ դիսկրետ, անընդհատ, կիսաանընդհատ/ 3. սահմանելու պատահական մեծության թվային բնութագրիչները՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, մոդա, մոմենտ, ասիմետրիա, պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիա, բաշխման շաբբ: 4. թվարկելու պատահական մեծությունների ֆունկցիաները՝ բաշխման ֆունկցիա, հավանականային խտության ֆունկցիա, բնութագրիչ ֆունկցիա 5. ներկայացնելու մարկովյան շղթաները /համասեռ, ոչ համասեռ/ և նրանց համապատասխանող անցման մատրիցները: <p><i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու «հավանականության» գաղափարի դասական, երկրաչափական, քաբիոմատիկ սահմանումների տարբերությունները, և նրանց կիրառմամբ կառուցելու պատահական մեծությունների բաշխման շաբբերը, 		

<p>2. հաշվելու պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչները՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեդիանա</p> <p>3. մեկնաբանելու սահմանային թեորեմները և ներկայացնելու նրանց կապը Բեռնուլիի թեորեմի հետ</p> <p>4. պատահական մեծությունների կիրառամբ վիճակագրական խնդիրներ լուծելու:</p> <p><i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար: Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • գործնական պարապմունքներ, • քննարկումներ, • տնային և անհատական տնային առաջադրանքներ, • ստուգողական աշխատանքներ, • ինքնուրույն աշխատանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայքայը 0,25 է:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայքայը 0,25 է:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):</p> <p>Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 միավոր: Միավորների քայքայը 0,25 է:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ընտրանքների բազմություն, հավանականության դասական, երկրաչափական, աքսիոմատիկ սահմանումներ: Թեմա 2. Պայմանական հավանականություն, հավանականությունների բազմապատկման թեորեմ: Թեմա 3. Լրիվ հավանականության, Բայեսի բանաձև Թեմա 4. Բեռնուլիի փորձարկումների սխեմա, Բեռնուլիի բանաձև, Սահմանային թեորեմներ: Թեմա 5. Դիսկրետ պատահական մեծություններ, բաշխման օրենքներ: Թեմա 6. Պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիա, հավանականային խտության ֆունկցիա, բնութագրիչ ֆունկցիա: Թեմա 6. Անընդհատ պատահական մեծություններ: Պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչներ՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեդիանա: Թեմա 7. Մարկովյան շղթաներ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Б. В. Гнеденко. Курс теории вероятностей. (Изд. 6-е, перераб. и доп. М.: Наука. 1988). 2. В. Е. Гмурман. Теория вероятностей и математическая статистика. М.: Высш. шк., 2003. 3. Bertsekas, D.P. and Tsitsiklis, J.N., 2008. Introduction to probability (Vol. 2). Belmont, MA: Athena Scientific. 4. DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education. Feller, W., 2008. An introduction to probability theory and its applications (Vol. 2). John Wiley & Sons.

1.0305/B27	2. Մասնագիտական անգլերեն – 1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ զարգացնել անգլերեն լեզվի գիտելիքների կառուցվածքային ճշգրտությունը,		

<p>բանավոր սահունությունը և լեզվական համապատասխանությունը՝ այն օգտագործելով իրական գործնական իրավիճակներում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել անգլերեն լեզվի քերականական առանձնահատկությունները, • ձևավորել անգլերեն լեզվով միջինից ցածր (pre-intermediate) մակարդակի բառապաշար: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական հենքային բառապաշարը և քերականական կաղապարները, 2. ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու անգլերեն լեզվով գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, 2. կարողանալու կարդալ և վերլուծել մասնագիտական գրականությունը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներդնելու անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսքի գիտելիքներն ու հմտությունները հաղորդակցման տարբեր ոլորտներում 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • խմբային աշխատանք • անհատական աշխատանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • առաջին ընթացիկ քննություն – առավելագույնը 4 միավոր արժեքով • երկրորդ ընթացիկ քննություն- առավելագույնը 4 միավոր արժեքով • ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով, • ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով, • մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով: 		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ուսուցանում: Ինչպե՞ս ներկայացնել փաստացի տեղեկատվություն: Թեմա 2. Նշաններ: Սահմանում և բացատրություն: Թեմա 3. Էթիկա: Նկարագրություն և բացատրություն: Թեմա 4. Փաստեր: Համեմատում և հակադրում: Թեմա 5. Շրջակա միջավայր: Ինչպե՞ս ներկայացնել տեսակետ: Թեմա 6. Գիտություն: Հեռանկար: Թեմա 7. Կազմավորում: Ինչպե՞ս նկարագրել հաջորդականություն և գործընթաց: Թեմա 8. Առողջություն: Պատճառ և հետևանք Թեմա 9. Տեղակայություն: Փաստարկ: Թեմա 10. Լեզու: Համառոտագրում և վերաձևակերպում:.</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. English for Academic Purposes Pre-Intermediate/B1 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2015. 2. Language Leader Coursebook (Pre-Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2014. 3. Academic Vocabulary in Use Edition with Answers, Michael McCarthy, Cambridge University Press, 2nd Edition, 2016. 		

1.0201/B25	2.Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	3.5 ECTS կրեդիտ
4.5 ժամ/շաբ.	5.45/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է օժանդակել ժամանակակից տնտեսագիտական սկզբունքների և հայեցակարգերի առավել համակողմանի ըմբռնմանը դրանց ձևավորումը, զարգացումը և փոխներգործությունները ներկայացնելու ու վերլուծելու միջոցով: Նպաստել անհրաժեշտ տեսական հենքի ձևավորմանը, ժամանակակից տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացահայտել տնտեսական երևույթների և գործընթացների էությունը տարբեր տնտեսական դպրոցների 		

<p>տեսանկյունից,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել տնտեսական համակարգերի զարգացման օրինաչափությունները, հասարակության և տնտեսության էվոլյուցիայի փոխկապվածությունը:
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու մարդկության կողմից մինչ այժմ ձևակերպված և ներկայումս գոյություն ունեցող տնտեսագիտական մեկնաբանությունները և տեսությունները, 2. բնութագրելու տնտեսվարման խնդիրների լուծման և ճանաչողության խորացման ու ընդլայնման գոյություն ունեցող կապը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գանազան տնտեսական իրավիճակներում ընտրելու արդյունավետ լուծումներ, 2. կատարելու արդյունավետ ընտրություն տնտեսական կացությունը և վարվող տնտեսական քաղաքականությունը գնահատող գործիքակազմից: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. յուրացնելու ու վերիմաստավորելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական այլ դասընթացների, ինպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացների նյութը:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու զրոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/, • սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առավելագույնը 4 միավոր: • 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր: • Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր: • Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը 3 միավոր :
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Տնտեսագիտական մտքի պատմության ներածություն: Թեմա 2. Տնտեսագիտական միտքը Հին Աշխարհում: Թեմա 3. Տնտեսագիտական պատկերացումները Միջին Դարերում: Թեմա 4. Կապիտալիզմի սկզբնավորման փուլի տնտեսագիտական պատկերացումները: Թեմա 5. Դասական քաղաքատնտեսության սկիզբն Անգլիայում և Ֆրանսիայում: Թեմա 6. Ադամ Սմիթը և նրա «Ազգերի հարստության բնույթի և պատճառների ուսումնասիրությունը աշխատությունը: Թեմա 7. Շուկայական տնտեսության ինքնակարգավորման վարկածը, Ժ.Բ.Սեյ, Թ.Ռ.Մալթուս: Թեմա 8. Դավիթ Ռիկարդոյի քաղաքատնտեսական համակարգը: Թեմա 9. Ջոն Ստյուարտ Միլը և նրա «Քաղաքատնտեսության սկզբունքներ» աշխատությունը: Թեմա 10. Կարլ Մարքսի տնտեսագիտական տեսությունը: Թեմա 11. Պատմական ուղղությունը տնտեսագիտության մեջ: Թեմա 12. Մարժինալիզմը. սահմանային օգտակարության տեսությունը: Թեմա 13. Ալֆրեդ Մարշալի տնտեսագիտական տեսությունը: Թեմա 14. Ինստիտուցիոնալիզմ: Թեմա 15. Քեյնսյան տեսությունը: Թեմա 16. Նոր պահպանողական տեսությունները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տնտեսագիտական մտքի պատմություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2009: 2. Блауг М., Экономическая мысль в ретроспективе, Пер. с англ., 4 – е издание – Москва, “Дело Лтд” 1994. 3. Տնտեսագիտական մտքի պատմության հիմունքները: Ուսումնական ձեռնարկ. / Գ.Ս. Գալստյան, Հ.Գ. Մարգարյան: - Եր., 2016. 4. Жамс Э., История экономической мысли XX века, Москва, «ИЛ» 1959. 5. Селигмен Б., Основные течения современной экономической мысли, Пер.с англ., Москва, «Прогресс» 1968.

1.0305/B30	2.Մասնագիտական անգլերեն – 2	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել անգլերեն լեզվի միջնակարգ (intermediate) մակարդակի տեսական գիտելիքներ և մասնագիտական հաղորդակցման հմտություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընդլայնել հաղորդակցման ունակությունները՝ լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու մեջ, 2. ուսումնասիրել բարդ քերականական կառուցվածքներ: 3. ներկայացնել և բացատրել մասնագիտական բառապաշար: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու բարդ քերականական կառուցվածքները, 2. թվարկելու մասնագիտական տերմիններ անգլերենով, 3. ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերարտադրելու և մեկնաբանելու մասնագիտական նյութի հիմնական բովանդակությունը: 2. քննարկելու տնտեսագիտության և գործարարության թեմաներով հարցեր՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. օգտվելու տեղեկատվության զանազան աղբյուրներից՝ մասնագիտական տպագիր և էլեկտրոնային նյութեր: 2. կազմելու տարատեսակ գործնական փաստաթղթեր: 3. արդյունավետ կիրառելու համակարգչային հմտությունները: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p> <p>Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:</p> <p>Գ4. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p> <p>Գ5. Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/, • սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • առաջին ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 4 միավոր, • երկրորդ ընթացիկ քննություն – առավելագույնը 4 միավոր • ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, • ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, • մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր: 		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Գիտելիք: Ինչպե՞ս հասկանալ և ներկայացնել տեղեկատվությունը: Թեմա 2. Կազմակերպվածություն: Հեռանկար և տեսակետ: Թեմա 3. Մոտիվացիա: Սահմանում և բացատրություն: Թեմա 4. Բնություն: Նկարագրություն: Թեմա 5. Իշխանություն: Ձեկուցում և համառոտագրում: Թեմա 6. Աճ: Ինչպե՞ս օգտագործել աղբյուրները: Թեմա 7. Կապեր: Համատեքստավորում: Թեմա 8. Նորարարություն: Ինչպե՞ս տալ հղում: Թեմա 9. Սպառում: Համեմատություն և հակադրություն: Թեմա 10. Հանցանք: Փաստարկ և վկայություն: Թեմա 11. Էներգիա: Խնդիր և լուծում: Թեմա 12. Առաջընթաց: Պատճառ և հետևանք:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. English for Academic Purposes Intermediate/B1+ Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2013. 2. Language Leader Coursebook (Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2008. 3. Cambridge Academic English (Intermediate), Craig Thaine, Cambridge University Press, 2010. 		

1.0201/B30	2."ՀԲ" Վիճակագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/ շաբ.	5.45/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետների մոտ ժամանակակից տնտեսության պահանջներին համապատասխան վիճակագրական տեսական գիտելիքների և պրակտիկ ունակությունների ձևավորում, տնտեսական երևույթների և գործընթացների վերլուծության համար անհրաժեշտ որակավորման ձեռքբերում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել տնտեսական երևույթների և գործընթացների միտումների և օրինաչափությունների ուսումնասիրման համար վիճակագրական ինֆորմացիայի հավաքման, մշակման, ընդհանրացման և վերլուծության ժամանակակից մեթոդներին, • բացատրել հիմնավորված կառավարչական որոշումների ընդունման համար վիճակագրական և տնտեսական գործընթացների կանխատեսման մեթոդների կիրառումը, • զարգացնել տեղեկատվության քանակական վերլուծության բազմաթիվ գիտական կանոնների, մեթոդների և հնարքների ըմբռնումը 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p><i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու վիճակագրության խնդիրները՝ շուկայական տնտեսության պայմաններում, 2. ներկայացնելու ազգային և արտասահմանյան վիճակագրական ծառայությունների ժամանակակից կազմակերպման սկզբունքները, 3. բացատրելու վիճակագրության հասկացությունները, կատեգորիաները, տվյալների հավաքման, մշակման և վերլուծության մեթոդները, 4. բացատրելու վիճակագրական կանխատեսման մեթոդները: <p><i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կազմակերպելու և անցկացնելու վիճակագրական դիտումներ, 2. կառուցելու վիճակագրական գրաֆիկներ և աղյուսակներ, 3. հաշվարկելու և մեկնաբանելու վիճակագրական ցուցանիշներ, 4. վերլուծել երևույթները և գործընթացները, գնահատել նրանց հնարավոր միտումները, 5. գրելու հետազոտական աշխատանք իրականացված վերլուծության հիման վրա 6. ձևակերպելու անցկացրած վերլուծությունից բխող եզրակացություններ: <p><i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կայացնելու որոշումներ կոնկրետ տնտեսական իրավիճակներում՝ ձեռքբերած գիտելիքների և հմտությունների հիման վրա: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3.բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,</p> <p>Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Բ6.տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, իրականացնել հետազոտություններ և ներկայացնելու դրանց արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • սեմինար • ռեֆերատ • անհատական և խմբային առաջադրանքներ • հետազոտական առաջադրանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը</p>		

պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):

Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը **3 միավոր**, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 միավոր: Միավորների քայքայ 0,25 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Վիճակագրության առարկան, մեթոդը, խնդիրները և կազմակերպումը: **Թեմա 2.** Տվյալների հավաքագրում և ներկայացում: **Թեմա 3.** Հատվածավորում: **Թեմա 4.** Վիճակագրական բաշխումներ: **Թեմա 5.** Սահմանային թեորեմներ: **Թեմա 6.** Վստահելիության միջակայքեր: **Թեմա 7.** Հիպոթեզի և նշանակալիության ստուգում: **Թեմա 8.** Պարամետրի գնահատում և որակի վերահսկում: **Թեմա 9.** Բայեսյան վիճակագրություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ
 1. Հովհաննիսյան Հ., Տահրադյան Մ., Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն, Եր., 2000:
 2. Պետրոսյան Ա., Վիճակագրության ընդհանուր տեսություն, Եր., 2008:
 3. Statistics for Business and Financial Economics by Cheng-Few Lee.
 4. Basic Business Statistics: Concepts and Applications, Mark L. Berenson.
 5. Modern Mathematical Statistics with Applications, Jay L. Devore.
 6. DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education.
 7. Principals of econometrics, Carter Hill, et all. 2011.

1.0201/B33	2.Դրամավարկային քաղաքականություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5.30/0/15.	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8.Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել տարբեր մաթեմատիկական մոդելների և մեթոդների կիրառմամբ ուսումնասիրել դրամավարկային քաղաքականության ռազմավարությունները, գործիքակազմը և մոդելավորման խնդիրները:

- Դասընթացի խնդիրներն են.**
- Ներկայացնել դրամավարկային համակարգի գործունեության տեսական և իրավական հիմքերը,
  - ուսումնասիրել դրամավարկային համակարգի հիմնական տարրերի բովանդակությունը,
  - յուրացնել պետության դրամավարկային քաղաքականության նպատակը և բովանդակությունը,
  - ներկայացնել տնտեսության դրամավարկային կարգավորման տեսական և գործնական սկզբունքները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ժամանակակից դրամավարկային համակարգի առանձնահատկությունները:
2. Մեկնաբանելու դրամական զանգվածի կառուցվածքի առանձնահատկությունները տարբեր երկրներում:
3. Բացատրելու կենտրոնական բանկի դերը տնտեսության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու և համեմատելու տարբեր երկրների դրամական շրջանառության կառուցվածքը և հիմնական տարրերը :
2. Հիմնավորելու կանխիկ և անկանխիկ դրամի շրջանառության օպտիմալ հարաբերակցությունը:
3. Իրականացնելու ազգային և արտասահմանյան երկրների դրամավարկային քաղաքականությունների համեմատական վերլուծություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու գիտական տարբեր աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ) հայթաթած տեղեկատվական նյութերից:
2. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

- Ա1.** Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
Ա6. Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,
Ա7. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,
Բ1. Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,
Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու

<p>հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ4. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր • ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, • ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, • մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր
<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Դրամավարկային քաղաքականության էությունը և ռազմավարությունները: Թեմա 2. Դրամավարկային քաղաքականության պայմանական (conventional) և ոչ պայմանական (non-conventional) գործիքները: Թեմա 3. Դրամավարկային քաղաքականության փոխանցումային մեխանիզմները: Թեմա 4. Դասական դրամավարկային տեսությունը: Թեմա 5. Նոր Քեյնսյան DSGE մոդելները փակ տնտեսության պայմաններում: Թեմա 6. Դրամավարկային քաղաքականությունը գների և աշխատավարձերի կոշտության պայմաններում: Թեմա 7. Նոր Քեյնսյալ DSGE մոդելները բաց տնտեսության պայմաններում: Թեմա 8. Դրամավարկային քաղաքականության կապը այլ տնտեսական քաղաքականությունների հետ: Թեմա 9. Դրամավարկային քաղաքականության առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:</p>
<p>Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monetary Policy, Inflation, and the Business Cycle: An Introduction to the New Keynesian Framework, Jordi Gali, Princeton University Press, 2008 2. Monetary Theory and Policy, Fourth Edition, Carl E. Walsh, MIT press, 2017 3. ՀՀ ԿԲ Կանխատեսումների և քաղաքականության վերլուծությունների համակարգ (FPAS), 2010թ

1.0305/B36	2.Մասնագիտական անգլերեն – 3	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ սովորեցնել և մատուցել անգլերեն լեզվի պրակտիկ գիտելիքներ միջինից բարձր (upper intermediate) մակարդակում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. զարգացնել լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու հմտությունները, 2. զարգացնել կոմունիկացիայի հմտությունները, 3. բացատրել գործնական փաստաթղթերի կազմման քերականական նորմերը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական բառապաշարը, 2. մեկնաբանելու մասնագիտական նյութը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կարդալու և թարգմանելու մասնագիտական տարբեր նյութեր, 2. վերարտադրելու մասնագիտական բնագիր նյութը, 3. ձևակերպելու գործարար նամակներ՝ կիրառելով համապատասխան բառապաշարը, քերականական կադապարները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ), 2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, 		

3. հաղորդակցվելու մասնագիտական տարբեր ոլորտներում:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. որոշակի փաստաթղթերի հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p> <p>Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • գործնական աշխատանք • ինքնուրույն աշխատանք • անհատական աշխատանք • խմբային աշխատանքներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, յուրաքանչյուրը 4 միավոր • ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, • ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, • մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր:
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տարբերակներ և կիրառություններ: Ինչպե՞ս հետազոտել տեքստեր էսսեների համար: Թեմա 2. Ռիսկեր և վտանգներ: Ինչպե՞ս ընտրել և հանգել տեքստի ճիշտ իմաստին: Թեմա 3. Լեզու և հաղորդակցություն: Ինչպե՞ս պատրաստել սլայդեր պրեզենտացիայի (շնորհանդեսի) համար: Թեմա 4. Տարբերություն և բազմազանություն: Աշխատանք գործընկերների հետ: Թեմա 5. Աշխարհը, որտեղ ապրում ենք: Ինչպե՞ս ճանաչել գրագողությունը և գալ համաձայնության: Թեմա 6. Մեր վարքագիծը: Շնորհանդեսի մեջ հետ ու առաջ հղումներ տալը: Թեմա 7. Փոփոխությունների հանգեցնելը: Ինչպե՞ս եզրափակել պրեզենտացիաները: Թեմա 8. Աշխատանք և հավասարություն: Դասընթացներին և քննարկումներին մասնակցությունը: Թեմա 9. Հակասություններ: Ինչպե՞ս հարցնել և տալ հավելյալ տեղեկատվություն: Թեմա 10. Առողջություն: Ինչպե՞ս կարդալ վկայություն գտնելու նպատակով և ինչպե՞ս գնահատել տեսողական գործիքները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cambridge Academic English (Intermediate), Martin Hewings, Cambridge University Press, 2012. 2. English for Academic Purposes Upper-Intermediate/B2 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2012. 3. Language Leader Coursebook (Upper-Intermediate), Kent, Cotton and Falvey, Pearson Education, 2008.

1.0201/B32	2.Ֆինանսներ – 1	3.7 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.30/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, ինչպես նաև գործնականում ցույց տալ տարբեր իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի արդյունավետ գործունեության հիմնական նախադրյալները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի կառուցվածքը, • ուսումնասիրել առանձին օղակների գործունեության առանձնահատկությունները, • ուսումնասիրել պետական ֆինանսների կենտրոնացման և օգտագործման հիմնական ուղղությունները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, 2. բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, 2. ինքնուրույն կատարելու ֆինանսական գործակիցների վերլուծություն: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. անկայուն իրավիճակներում կիրառելու կառավարման հմտությունները: 		

<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:</p> <p>Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • նախադեպերի վերլուծություն • խմբային աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն գրավոր թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 3 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>Ընթացիկ ստուգում. գրավոր թեստային հարցեր 2 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].</p> <p>Մասնակցություն. առավելագույնը՝ 3 միավոր արժեքով,</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ֆինանսական հաշվարկների հիմունքներ: Թեմա 2. Փողի շուկա: Թեմա 3. Արժեթղթերի շուկա: Թեմա 4. Պարտատոմսերի շուկա: Թեմա 5. Բաժնետոմսերի շուկա: Թեմա 6. Սուրհակներ: Թեմա 7. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brealey R., Myers S., and Allen F., “Principles of Corporate Finance”, 13th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2020 2. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., “Fundamentals of Corporate Finance”, 12th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2019 3. Berk J. and DeMarzo P., “Corporate Finance”, 5th edition, Global Edition Pearson Education, UK, 2021 4. Рынок ценных бумаг : учебник для академического бакалавриата под общей редакцией Н. И. Берзона. — 5-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. 5. Финансовая математика: учебное пособие / Е.В. Ширшов, Н.И. Петрик, А.Г. Тутьгин, Т.В. Меньшикова. — 5-е изд., перераб. и доп. — М. : КНОРУС, 2010. 6. Корпоративные финансы и учет: понятия, алгоритмы, показатели: учебное пособие / В. В. Ковалев, Вит. В. Ковалев. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва : Проспект, 2020. — 992 с. 7. Финансовый менеджмент: теория и практика, Стоянова Е.С. (ред.), 6-е изд. - М.: Изд-во "Перспектива", 2010. - 656 с. 8. Մնացականյան Հ. Գ., Սահակյան Գ. Է., «Ֆինանսների կառավարման հիմունքներ» ուսումնամեթոդական ձեռնարկ. - Եր.: «Աստղիկ» հրատ., 2016. <p>14. Լրացուցիչ գրականության ցանկ</p> <p>Финансовый менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Берзона и Т.В. Тепловой. — М. : КНОРУС, 2020.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Современные корпоративные финансы и инвестиции: монография, / П.Н. Брусов, Т.В. Филатова, Н.П. Орехова. — М. : 2020. 2. Задачи по финансовой математике: учебное пособие / П. Н. Брусов, П. П. Брусов, Н.П. Орехова, С. В. Скородулина. — 2-е изд., перераб. — М. , 2014. 3. Ehrhardt M. and Brigham E., “Financial Management: Theory and Practice”, 15th edition, Cengage Learning, 2017. 4. Mishkin F.S, Stanley G.E, “Financial Markets and Institutions”, 7th edition, The Prentice Hall series in finance, 2012.

1.0201/B34	2.Էկոնոմետրիկա- 1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է տալ տնտեսագիտական հետազոտություն ներում քանակական և որակական էկոնոմետրիկ մեթոդների կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ: Ներկայացնել էկոնոմետրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել տնտեսական մոդելների որակը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • զարգացնել ժամանակակից մաթեմատիկական մտածողություն • ծանոթացնել տնտեսական-մաթեմատիկական և մաթեմատիկական-վիճակագրական մոդելներին և մեթոդներին: 		
<p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը, 2. ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմետրիկ մոդելների տեսակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը՝ կիրառելով համակարգչային փաթեթներ, 2. ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. լուծելու մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ էկոնոմետրիկ մոդելների օգնությամբ, 2. տարբեր աղբյուրներից հայթայթելու տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարելու տնտեսագիտական վերլուծություններ: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Բ7.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,</p> <p>Բ8.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • գործնական համակարգչային դասընթացներ • խմբային աշխատանքներ (Stata փաթեթի կիրառմամբ), 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 3 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>Ընթացիկ ստուգում. գրավոր թեստային հարցեր 2 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>Մասնակցություն՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր արժեքով:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից՝</p> <p>Թեմա 1. Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության կրկնություն: Թեմա 2. Միագործոն գծային ռեգրեսիա: Գաուս-Մարկովի պայմանները և փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը:</p>		

Թեմա 3. Բազմագործոն գծային ռեգրեսիա: **Թեմա 4.** Հիպոթեզների տեսավորում z և t վիճակագրականներ: **Թեմա 5.** Կեղծ փոփոխականներ: **Թեմա 6.** Բազմակոլիներություն և հետորոսկետաստիկություն: **Թեմա 7.** Փոփոխականների տրանսֆորմացիա և ոչ գծային ռեգրեսիա: **Թեմա 8.** Առավելագույն ճշմարտանմանության մեթոդ: **Թեմա 9.** Սոնտե-Կարլո սիմուլյացիաների մեթոդ: **Թեմա 10.** Բայեսյան մեթոդներ: **Թեմա 11.** Eviews Էկոնոմետրիկ փաթեթի միջոցով Էկոնոմետրիկ հետազոտությունների իրականացում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Wooldridge, Jeffrey M. Introductory Econometrics: A Modern Approach. 3rd ed. Mason, OH: Thomson/South-Western, 2006. ISBN: 9780324289787 (Հիմնական գիրք)
2. Goldberger, Arthur S. A Course in Econometrics. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991. ISBN: 9780674175440. (Առավել խորացված և համեմատաբար բարդ գիրք)
3. DeGroot, Morris H., and Mark J. Schervish. Probability and Statistics. 3rd ed. Boston, MA: Addison-Wesley, 2001. ISBN: 9780201524888. (Վիճակագրության և հավանականությունների տեսության կրկնության համար)
4. Dougherty, C.. Introduction to econometrics. 5th ed. Oxford University Press, 2011, ISBN: 9780199676828
5. Магнус Я.Р., Катышев П.К., Пересецкий А.А., Эконометрика, Москва, изд. “Дело”. 2004
6. Кристофер Доугерти, Введение в эконометрику, М: ИНФРА-М, 1999

Անհրաժեշտ ծրագրային ապահովում.

1. Eviews 9 կամ ավելի բարձր (պարտադիր)
2. Stata 10 կամ ավելի նոր (պարտադիր)
3. Matlab 2014b կամ ավելի նոր (ոչ պարտադիր)
4. R/R-studio (ոչ պարտադիր)

1.0201/B40	2. Էկոնոմետրիկա – 2*	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ժամանակային շարքեր կիրառող ոլորտներում էմպիրիկ հետազոտություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել ժամանակային շարքերի բովանդակությունը և դրանց կիրառման ոլորտները, • ներկայացնել Էկոնոմետրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել ժամանակային շարքեր կիրառող տնտեսական մոդելների որակը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և Էկոնոմետրիկ մոդելների տեսակները, 2. ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը, 2. կատարելու eviews փաթեթի միջոցով ժամանակային շարքերի վերլուծություն և կանխատեսում: <p>գ. քննհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. լուծելու Էկոնոմետրիկ մոդելների օգնությամբ մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ, 2. հայթայթելու տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարել տնտեսագիտական վերլուծություններ: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և Էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p>		

<p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներ-րից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • գործնական համակարգչային դասընթացներ • խմբային աշխատանք (Eviews փաթեթի) կիրառմամբ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն . գրավոր թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: 2-րդ ընթացիկ քննություն հետազոտական աշխատանք՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Ընթացիկ ստուգում . գրավոր թեստային հարցեր 1 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: Մասնակցություն . առավելագույնը՝ 3 միավոր: Եզրափակիչ քննություն . բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Առաջին կարգի տարբերություն և գործողություններ լագերի հետ: Տարբերակային հավասարումներ: Թեմա 2. Ստացիոնար ARMA պրոցեսներ: Թեմա 3. Կանխատեսում: Թեմա 4. Ոչ ստացիոնար ժամանակային շարքեր: Միավոր արմատի խնդիրը: Թեմա 5. Ռեգրեսիվ դինամիկ մոդելներ: Թեմա 6. Վեկտոր ավտոռեգրեսիվ մոդելներ և կոինտեգրացիոն մոդելներ: Միալի ճշգրտման մոդելը: Պատճառականություն: Թեմա 7. Պանելային տվյալների գծային մոդելներ: Ֆիքսված և պատահական էֆեկտներով մոդելներ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hamilton J.D., Time series analysis (Vol. 2). Princeton: Princeton university press, 1994. 2. Helmut Lutkepohl, New Introduction to Multiple Time Series Analysis, Library of Congress Control Number: 2005, 927322. 3. Канторович Г.Г., Лекции по курсу «Анализ временных рядов». Экономический журнал ВШЭ, 2003. 4. Магнус Я.Р., Катышев П.К., Пересецкий А.А., Эконометрика, Москва, изд. «Дело». 2004.

1. 0201/B39	2. "ՀԲ" Ֆինանսներ – 2	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, տարբեր գործնական իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ինչպես նաև ֆինանսական վերլուծության գործիքները, մեթոդները և սկզբունքները տարաբնույթ հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել ֆինանսների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները, • ուսանողներին ծանոթացնել ֆինանսական որոշումների կայացման մեխանիզմների և մեթոդների հետ, • ուսանողներին զինել ֆինանսական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով, • ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները: 2. Բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները: 2. Կատարելու ինքնուրույն ֆինանսական վերլուծություններ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աշխատելու թիմում: 2. Կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք: 2. 3. Մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար: 		

<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • իրավիճակային սցենարների վերլուծություն • տնային առաջադրանքներ • խմբային/անգատական հ է տազ ո տակ ան աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացվում են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն . գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավել արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն թիմային կամ անհատական հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն 4 միավոր առավելագույն արժեքով].</p> <p>Մասնակցություն . առավելագույնը՝ 3 միավոր</p> <p>Եզրափակիչ քննություն . բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 9 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում: Թեմա 2. Կապիտալի արժեք և կառուցվածք: Թեմա 3. Բիզնեսի գնահատում: Թեմա 4. Ռիսկ և եկամտաբերություն: Թեմա 5. Ֆինանսական վերլուծություն: Թեմա 6. Ֆինանսական պլանավորում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brealey R., Myers S., and Allen F., “Principles of Corporate Finance”, 13th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2020 2. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., “Fundamentals of Corporate Finance”, 12th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2019 3. Berk J. and DeMarzo P., “Corporate Finance”, 5th edition, Global Edition Pearson Education, UK, 2021 4. Корпоративные финансы и учет: понятия, алгоритмы, показатели: учебное пособие / В. В. Ковалев, Вит. В. Ковалев. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва : Проспект, 2020. 5. Финансовый менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Берзона и Т.В. Тепловой. — М. : КНОРУС, 2020. 6. Современные корпоративные финансы и инвестиции: монография, / П.Н. Брусов, Т.В. Филатова, Н.П. Орехова. — М. : КНОРУС, 2020. 7. Финансовый менеджмент: теория и практика, Стоянова Е.С. (ред.), 6-е изд. - М.: Изд-во "Перспектива", 2010. <p>Լրացուցիչ գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Финансовый анализ предприятия с помощью коэффициентов и моделей: учебное пособие, В.Ю. Жданов, И.Ю. Жданов — М. : Проспект, 2018. 2. Финансовый анализ: Учебно-методическое пособие. — М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2020. 3. Оценка компаний: анализ и прогнозирование с использованием отчетности по МСФО / Ник Антилл, Кеннет Ли; Пер. с англ. — М.: Альпина Паблишер, 2013. 4. Практикум по курсу «Финансы организаций» (корпоративные финансы). Учебное пособие. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011.

1.0305/B44	2. ՀՀ հարկային համակարգ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.30/15/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգի առանձնահատկություններին և դրա օրենսդրական ապահովմանն առնչվող հարցերին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել ՀՀ հարկային համակարգի իրավական հիմքը, • յուրացնել հարկերի հաշվարկման ժամանակակից մեթոդները, • սովորեցնել կազմել հարկային հաշվետվություններ, • ձևավորել հարկային հաշվառման և պլանավորման հմտություններ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տարբերակել և առանձին չափանիշների հիման վրա դասակարգել հարկերը, նկարագրել հարկման հիմնական մեթոդների առանձնահատկությունները: 2. Բնութագրել ՀՀ հարկային օրենսդրության և մասնավորապես Հայաստանի հանրապետության հարկային օրենսգրքի հիմնական դրույթներն ու պատասխանատվություն սահմանող նորմերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ինքնուրույն կազմել հարկերի հաշվարկ և որոշել հաշվետու ժամանակաշրջանի արդյունքներով բյուջե վճարման ենթակա հարկերի գումարները: 2. Ինքնուրույն հաշվարկել հարկային իրավախախտումների կատարման դեպքում հարկային պատասխանատվության գումարները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 2. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7.բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվաիրավական փաստաթղթերից,</p> <p>Բ5.գնահատելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները,</p> <p>Բ8.պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ,</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առաջին ընթացիկ քննությունն անց է կացվում գրավոր հարցատոմսերով, հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 5 առավելագույն միավորով, յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար՝ 2, 2 և 1 միավոր,</p> <p>Երկրորդ ընթացիկ քննությունն անց է կացվում գրավոր հարցատոմսերով, հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 4 առավելագույն միավորով, յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար՝ 2, 1 և 1 միավոր, ինքնուրույն աշխատանք՝ 6 միավոր,</p> <p>ընթացիկ ստուգում՝ 5 միավոր:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Հարկերի տնտեսական բովանդակությունը: Թեմա 2. ՀՀ հարկային համակարգը: Թեմա 3. ՀՀ պետական հարկերը: Թեմա 4. ՀՀ տեղական հարկերը: Թեմա 5. Հարկերին փոխարինող հարկեր: Թեմա 6. Հարկային քաղաքականության հիմնական ուղղությունները ՀՀ-ում:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հարությունյան Վ., Հարկեր և հարկազանձում, Եր., 2010: 2. ՀՀ հարկային օրենսգիրք: 3. Խաչատրյան Կ.Գ., Հարկեր և հարկային քաղաքականություն, Եր., 2014: 4. Перов А., Налоги и налогообложение. М., 2008. 		

Լրացուցիչ գրականության ցանկ

1. Թամազյան Ա., Հարկային օրենսդրության հիմունքները, Եր., 2003:
2. Հարությունյան Վ., Հարկային քաղաքականությունը և նրա կատարելագորման հիմնահարցերը ՀՀ-ում, Եր., 2003:

1.0201/B38	2.Միկրոտնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.60/0/30	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաչափությունները, տնտեսվարող սուբյեկտների վարքագծի ուսումնասիրման համար կիրառվող տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, ինչպես նաև այս կամ այն միկրոտնտեսական հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակազմը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսագիտական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաչափությունները, • ուսանողներին ծանոթացնել արտադրողի և սպառողի տեսությունների, շուկայական հավասարակշռության մոդելների, շուկայի բացերի (հանրային բարիքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ, արտաքին ազդակներ և մենաշնորհային շուկաներ) և դրանց կարգավորման եղանակների հետ, • ուսանողներին զինել միկրոտնտեսագիտական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով, • ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու հիմնական միկրոտնտեսական հասկացությունները, օրենքները և դրանց միջև դրսևորվող օրինաչափությունները, 2. ներկայացնելու սպառողի և արտադրողի տեսությունները, նրանց վարքագծի օպտիմալացման պայմանները և դրանց վրա ազդող գործոնները, 3. մեկնաբանելու շուկայական հավասարակշռության մոդելները, շուկայի բացերը (հանրային բարիքներ, արտաքին արդյունքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ ու մոնոպոլիաներ) և դրանց կարգավորման եղանակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները և իրականացնելու ինքնուրույն հետազոտություններ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստաթղթեր խոսք: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ6.տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում, • բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ, • հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ, 		

<ul style="list-style-type: none"> • տնային առաջադրանքներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն - 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: 2-րդ ընթացիկ քննություն - 4 միավոր առավելագույն արժեքով արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: Ինքնուրույն աշխատանք –առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն .քանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Սպառման տեսության հիմունքները: Թեմա 2. Օպտիմալ ընտրություն: Թեմա 3 Պահանջարկի և բարեկեցության վերլուծություն: Թեմա 4. Օպտիմալ ընտրությունը էնդոգեն եկամտի և անորոշության պայմաններում: Թեմա 5. Արտադրողի տեսության հիմունքներ: Թեմա 6. Արտադրության ծավալի և գնի որոշումը տարբեր շուկայական կառուցվածքների դեպքում: Թեմա 7.Ընդհանուր հավասարակշռության տեսություն: Թեմա 8. Շուկայի բացերը և դրանց կարգավորումը:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hal R. Varian, “Intermediate Microeconomics: A Modern Approach”, W. W. Norton & Company, Inc., New York, 2010. 2. R. Serrano and A. Feldman, “A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus”, Cambridge University Press, Cambridge 2013. 3. W. Nicholson and C. Snyder, “Microeconomic Theory: Basic Principles and Extensions”, Thomson/South-Western, Mason, 2008. 4. Perloff J., “Microeconomics: Theory and Applications with Calculus”, 4th Edition, Pearson Education Limited, Harlow, 2018. 5. Mas-Colell A. and Whinston M., “Microeconomic Theory”, Oxford Univeristy Press, Oxford, 1995. 6. Silberberg E. and Wing S., “The Structure of Economics”, McGraw Hill, New York, 2001. 7. Simon C. and Blume L., “Mathematics for Economists”, W. W. Norton & Company, New York, 2010.

1.0201/B37	2.Հաշվապահական հաշվառում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.5 ժամ/շաբ.	5.30/45/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում հաշվապահական հաշվառման կարևորության, մեթոդի տարրերի և իրականացման սկզբունքների մասին: Պարզաբանել կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի հաշվառման առանձնահատկությունները, իրականացման ձևերը: Բնչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել, զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամաբանորեն լուծելու, դատելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • մեկնաբանել հաշվապահական հաշվառման հիմունքները, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը, հաշվային պլանը • բացատրել ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների գործառույթները, խնդիրները և առանձնահատկությունները, • մեկնաբանել կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի հաշվառման մեխանիզմները, • բացատրել եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը և հաշվառումը, • ուսուցանել օգտվել հաշվային պլանից, հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս, • ուսանողներին զինել հաշվապահական փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, հաշվապահական խնդիրներ լուծելու, գործառնությունների համար հաշվապահական ձևակերպումներ գրելու կարողություններով: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու և բացատրելու հաշվապահական հաշվառման առարկան, մեթոդը, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը: 2. Բացատրելու ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների առանձնահատկությունները, ֆինանսական հաշվառման գործառույթները, խնդիրները: 3. Սահմանելու, մեկնաբանելու, հաշվառելու կազմակերպության ակտիվները, պարտավորությունները, սեփական կապիտալը: 4. Մեկնաբանելու դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական տերմինները: 		

<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աշխատելու հաշվային պլանով, գործառնությունների համար գրել հաշվապահական ձևակերպումներ, լուծելու հաշվապահական խնդիրներ, լրացնելու և ստուգելու հաշվապահական փաստաթղթեր: 2. Օգտվելու հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելու: 3. Տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից: 2. Աշխատելու թիմում, շփվելու մասնագիտական լեզվով: 3. Անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու, կատարելու առաջարկություններ::
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Ա5. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,</p> <p>Ա9. մեկնաբանելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր</p> <p>Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Բ8. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:</p> <p>Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում,</p> <p>Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,</p> <p>Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառնություն ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար,</p> <p>Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջումները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար,</p> <p>Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր, • գործնական և խմբային աշխատանքներ, • հետազոտական աշխատանքներ, խնդիրներ, ռեֆերատներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-ին ընթացիկ քննություն .գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25. • 2-րդ ընթացիկ քննություն . գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25. • Ինքնուրույն աշխատանք .գրավոր- բանավոր ներկայացում, 3 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25. • Եզրափակիչ քննությունը բանավոր, 9 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:
<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից</p> <p>Թեմա 1. Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը: Հաշվապահական հաշվառման տեսակները, սկզբունքները, կարգավորումը: Թեմա 2. Հաշվապահական հաշվեկշիռ /ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն/ և հաշիվներ: Կրկնակի գրանցում: Գնահատում և կալկուլյացիա: Փաստաթղթավորում և գույքագրում: Թեմա 4. Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումը, հաշվային պլան: Թեմա 5. Կազմակերպության ակտիվների հաշվառում Թեմա 6. Կազմակերպության պարտավորությունների հաշվառումը: Թեմա 7. Եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը: Տնտեսավարման ֆինանսական հետևանքների ձևավորումը և հաշվառումը: Թեմա 8. Սեփական կապիտալի հաշվառումը: Թեմա 9.</p>

Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը, ներկայացման կարգը և փոխադարձ կապը:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:
2. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
3. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:
4. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք 2016:
5. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք 2016:
6. Մարգարյան Ա., Համբարձումյան Ռ., Մարջանյան Ա., Օգանեզովա Ն., և ուրիշներ /Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2014:
7. Մովսիսյան Թ., Հաշվապահական հաշվառում, Եր., 2015:
8. Ջուրաբյան Կ., Գասպարյան Ն., Հաշվապահական հաշվառում: /Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2011:
9. Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ, Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա, Եր., 2012:
10. Кондраков Н.П. Бухгалтерский учет: Учебное пособие. 5-е изд., перераб и доп. Москва ИИФРА-М, 2008
11. M.Powers, B.Needles, S.Crosson, Financial and Managerial, Publisher: Cengage Learning; 10 edition (January 23)

1.0201/B43	2.Մակրոտնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.60/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և դրանց կիրառությունները, մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսամաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, ինչպես նաև այս կամ այն մակրոտնտեսական հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակազմը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և կիրառությունները, • ուսանողներին ծանոթացնել մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսամաթեմատիկական մոդելների և մեթոդների հետ, • ուսանողներին զինել մակրոտնտեսական ուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով, • ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալադրյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներ 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, 2. վերլուծելու հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների միջև առկա փոխկապվածությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերլուծելու տիպային տնտեսամաթեմատիկական իրավիճակները, 2. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական մոդելները այս կամ այն հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար: <p>գ. ընդհանր ական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք, 3. մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները</p> <p>Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p>		

<p>Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում, • բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ, • հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ, • տնային առաջադրանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. - 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայքայը՝ 0.25:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն . 4 միավոր առավելագույն արժեքով,</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք- 4 միավոր առավելագույն արժեքով,</p> <p>Եզրափակիչ քննությունը . բանավոր, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայքայը՝ 0.25:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ազգային հաշիվների համակարգ: Թեմա 2. Տնտեսությունը երկարաժամկետ հատվածում («դասական» տնտեսություն): Թեմա 3. Փող և ինֆլյացիա: Թեմա 4. Բաց տնտեսություն: Թեմա 5. Տնտեսությունը կարճաժամկետ հատվածում: Գործարար ցիկլեր: Թեմա 6. Համախառն առաջարկի և համախառն պահանջարկի դինամիկ մոդել: Թեմա 7. Սպառում: Թեմա 8. Ներդրումներ: Թեմա 9. Փողի պահանջարկը և առաջարկը: Թեմա 10. Գործազրկություն: Թեմա 11. Հարկաբյուջետային քաղաքականություն: Թեմա 12. Դրամավարկային տեսություն: Թեմա 13. Բաց տնտեսություն: Թեմա 14. Սոլոյի տնտեսական աճի մոդելը: Թեմա 15. Տնտեսական աճի Ռամսեյի մոդելը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. D. Romer, “Advanced Macroeconomics” 4th edition 2. D. Acemoglu, “Introduction to Modern Economic Growth” 3. J. Garin, R.Lester and E.Sims, “Intermediate Macroeconomics” 4. N.G. Mankiw “Macroeconomics”

1.0201/B35	2.Մենեջմենթի հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին մենեջմենթի սկզբունքներին, մենեջերների ֆունկցիաներին, էթիկային, ռազմավարական պլանավորմանը, հաղորդարկցման հմտություններին, աշխատողների մոտիվացիայի տեսություններին, սկզբունքներին, կիրառման հմտություններին, թիմային աշխատանքին, կիրառման անհրաժեշտությանը, կոնֆլիկտային իրավիճակների կառավարմանը, լիդերության տեսություններին և ժամանակակից ասպեկտներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին ծանոթացնել կառավարման հիմնարար տեսական դրույթներին և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղություններին, • խթանել ուսանողների հետաքրքրությունը կառավարման պրակտիկ գործունեության նկատմամբ, • նպաստել ապագա կառավարչի մշակույթի և մտածողության ձևավորմանը, • բացահայտել կառավարման մարդաբանական բնույթը, • ապագա կառավարիչներին /մենեջերներին/ զինել կառավարման տեխնոլոգիաներով, մեթոդներով, ձևերով, միջոցներով և հնարներով աշխատելու կարողություններով: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու կառավարման հիմնարար տեսական դրույթները և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղությունները, 2. բացատրելու կառավարման մարդաբանական բնույթը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու կառավարման մձակույթը և մտածողությունը, 2. օգտագործելու կառավարման տեխնոլոգիաները, մեթոդները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ) կիրառելու տեսական գիտելիքները գործնականում, 		

<p>2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա2.ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, Բ7.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ, Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր, Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • քննարկումներ, • նախագծերի մեթոդ, • խճանկարի մեթոդ, • դերային խաղերի մեթոդ, • լսարանային ցուցադրություններ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Առաջին ընթացիկ քննություն իրականացվում է թեստի միջոցով՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 14 հարց, յուրաքանչյուրը 0.5 միավոր:</i> • <i>Երկրորդ ընթացիկ քննություն իրականացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 2 հարց և մեկ խնդիր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0.5 է:</i> • <i>Ընթացիկ ստուգում- 4 միավոր առավելագույն արժեքով</i> • <i>Մասնակցության- 2 միավոր առավելագույն արժեքով,</i> • <i>Ինքնուրույն աշխատանքի /հետազոտություն կամ ռեֆերատ/- 5 միավոր առավելագույն արժեքով</i>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Մենեջմենթի ծագումն ու զարգացման նախադրյալները: Թեմա 2. Մենեջմենթի արտաքին և ներքին միջավայրերը: Թեմա 3. Ոլանավորում: Թեմա 4. Կազմակերպում: Թեմա 5. Լիդերություն:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дафт Р., Менеджмент, Питер , 2015. 2. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф., Основы менеджмента, М., 2015. 3. Роббинз С., Коутер М., Менеджмент, М., 2007 . 4. Томсон А., Стрикленд А. Стратегический менеджмент, М., 2006. 5. Веснин В., “Менеджмент”; Москва, 2011. 6. Пивоваров С., Максимцев Н., “Сравнительный менеджмент”-СПб. 2008. 7. Սուվարյան Յու., Մենեջմենթ, Եր., 2002:

1.0201/B41	2.Բանկային գործ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բանկային գործունեության հիմունքների, բանկերի գործունեության կարգավորման օրենսդրական դաշտի, բանկերի կողմից իրականացվող գործառնությունների և կենտրոնական բանկի խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ: Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել բանկային գործունեության հետ կապված հասկացությունները, • ծանոթացնել բանկային գործունեությունը կարգավորող նորմատիվային փաստաթղթերին, • ներկայացնել ժամանակակից բանկային գործի տեսության և պրակտիկայի հիմունքները, • ձևավորել տիպիկ բանկային իրավիճակներում կողմնորոշվելու և ճիշտ որոշումներ կայացնելու ունակություն: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ֆինանսական համակարգը, բանկային ոլորտը, 2. մեկնաբանելու ՀՀ բանկային համակարգի ինստիտուցիոնալ կայացման պատմությանը, ինչպես նաև ՀՀ- 		

<p>ում ֆինանսական կառույցների՝ բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող վարկային և ավանդային գործառնությունները,</p> <p>3. բացատրելու Կենտրոնական Բանկի՝ որպես ֆինանսական համակարգի կայունության և գների կայունության ապահովման հիմնական պատասխանատուի գործառնությունները և դերը:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու բանկերի դերն ու նշանակությունը տնտեսության կայացման և զարգացման գործում, 2. վերլուծելու կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող քաղաքականությունը և բնութագրելու ֆինանսական համակարգի և գնաճի կայունությունը բնորոշող ցուցանիշները, 3. ինքնուրույն իրականացնելու առևտրային բանկի տնտեսական գործունեության ֆինանսական արդյունքների գնահատում և վերլուծություն: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. արագորեն և հմտորեն կողմնորոշվելու ֆինանսական շուկայում՝ հստակ պատկերացում կազմելով բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող ամենատարբեր ծառայությունների մասին, 2. գործելու վերահսկող մարմնի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվող «խաղի կանոններով», այսինքն այն նորմատիվային դաշտով, որով և առաջնորդվում են ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունները:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Ա4. ներկայացնելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները,</p> <p>Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր, • խմբային աշխատանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: • 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: • Ինքնուրույն աշխատանք. 3 միավոր առավելագույն արժեքով: • Եզրափակիչ քննությունը. բանավոր հարցում, 9 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Բանկերի ծագումը և բանկային համակարգի ձևավորումը: Թեմա 2. Բանկային գործունեության առանձնահատկությունները և բանկային համակարգի ձևավորումը ՀՀ-ում: Թեմա 3. Կենտրոնական բանկերի դերը և գործառնությունները: Թեմա 4. Առևտրային բանկերը և ոչ բանկ ֆինանսական կազմակերպությունները: Թեմա 5. Առևտրային բանկերի գործառնությունները: Թեմա 6. Բանկային գործունեության վերահսկողությունը և կարգավորումը: Թեմա 7. Միջազգային բանկային գործառնություններ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բադալյան Լ., Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկեր, Եր., 2010: 2. Ասատրյան Բ., Բանկային գործ, Եր., 2013: 3. «Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков», Ф. Мишкин, 1999. 4. «Банки и банковские операции», М. Лаврушин, 2016. 5. «Банковское дело», М. Лаврушин, М. 2009. 6. «Деньги, кредит, банки», М. Владимирова, А. Козлов, М. 2006. 7. www.cba.am. 8. www.imf.org.

1.0201/B42	2.Մարքեթինգի հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրավակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությանը և պրակտիկային, շուկայավարման գործունեության կոնկրետ ուղղություններին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել մարքեթինգի պատմական զարգացումը, դերն ու տեղը կազմակերպության գործունեության մեջ, ուսումնասիրել մարքեթինգի հիմնական հասկացությունները, յուրացնել շուկայի հետազոտման մեթոդները, ձևավորել շուկայական զարգացումների կանխատեսման հմտություններ, ձևավորել նորարարական մտածելակերպ, սովորեցնել գնահատել կազմակերպության մարքեթինգային գործունեությունը և կազմել մարքեթինգի պլան: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> մեկնաբանելու շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությունը և պրակտիկան, ներկայացնելու առաքման և գնային քաղաքականության, ինչպես նաև գովազդի կազմակերպման մեխանիզմները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> իրականացնելու շուկայագիտական հետազոտություններ համապատասխան հետազոտության հիման վրա, մշակելու և առաջարկելու արտադրանքի իրացումը խթանող միջոցառումներ: գնահատելու գովազդի տարբեր տեսակների արդյունավետությունը առանձին ապրանքատեսակների համար: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> համադրելու ստացած գիտելիքները այլ դասընթացների համանման թեմաներն ուսումնասիրելիս: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու զլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ6.տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր, խմբային աշխատանքներ, ռեֆերատներ, անհատական աշխատանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առաջին ընթացիկ քննությունն անց է կացվում հարցատոմսերով, հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց-4 առավելագույն միավոր արժեքով,</p> <p>Երկրորդ ընթացիկ քննությունն անց է կացվում հարցատոմսերով-5 առավելագույն միավոր արժեքով,</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք- 7 միավոր արժեքով,</p> <p>Ընթացիկ ստուգում- 3 միավոր արժեքով,</p> <p>Մասնակցություն-1 միավոր արժեքով:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Մարքեթինգի էությունը: Թեմա 2. Ընկերության մարքեթինգային միջավայր: Թեմա 3. Մարքեթինգային հետազոտությունների համակարգը: Թեմա 4. Շուկա: Շուկայի հատվածավորման գործընթաց: Թեմա 5. Ապրանք: Թեմա 6. Մարքեթինգային կոմունիկացիաների համակարգը: Թեմա 7. Մարքեթինգի կազմակերպումը ձեռնարկությունում:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p>		

1. Маркетинг-менеджмент, Филип Котлер, К.Л.Келлер, 12-е изд, ПИТЕР, 2009.
2. Основы маркетинга, Филип Котлер, Г. Армстронг, Д. Сондерс, В. Вонг. изд Вильямс, 2007.
3. Реклама, Е.Ромат, изд ПИТЕР, 2008.
4. Маркетинг, Гольдштейн Г.Я., Катаев А.В. ТРТУ, 1999.
5. Психология маркетинга и рекламы, Клаус Мозер, изд Гуманитарный Центр, Харьков 2004.

**ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)**

1.0201/B45	2.Մարդկային ռեսուրսներ և աշխատանքի էկոնոմիկա	3.4ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.30/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսուցանել աշխատաշուկայում մարդկային ռեսուրսի ձևավորման օրինաչափությունները և բաշխումը: Աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը՝ աշխատաժամերի ընտրությունն, աշխատանքի որակ, աշխատանքի արտադրողականությունն, հարկային դաշտը: Ուսանողին հասանելի դարձնել գործազրկության հիմնախնդիրները: Աշխատաշուկային ներքին և արտաքին տեղաշարժերը, ինչպես նաև արհմիությունների դերը գործատու- աշխատուժ փոխհարաբերություններում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները: • Ձևավորել իմացություն աշխատանքային ռեսուրսների ձևավորման, բաշխման և զբաղվածության գործընթացում: • Ծանոթացնել աշխատանքի շուկայի ընդհանուր բնութագրերին: • Ձևավորել տնտեսագիտական մտածողություն աշխատանքի առաջարկի և պահանջարկի վերաբերյալ: • Աշխատուժի որակ հասկացություն և ներդրումներ մարդկային կապիտալում: Աշխատուժի տեղաշարժը աշխատաշուկայում, գործազրկության հիմնախնդիրները: • Ապահովել գիտելիքներ աշխատանքի ներքին շուկայի վերաբերյալ, աշխատանքի կազմակերպման, վարձատրության, ինչպես նաև խթանման գործընթացում: • Ուսանողին ուսուցանել արհմիությունների գործունեության վերաբերյալ դրույթները, աշխատողի իրավունքները և պարտականությունները: • Ծանոթացնել աշխատանքի միջազգային կազմակերպություններին: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կվերարտադրի աշխատանքի էկոնոմիկա դասընթացի բովանդակությունը 2. Կմատնանշի աշխատանքի շուկայի առանձնահատկությունները 3. Կսահմանի և կբացատրի աշխատանքի առաջարկն ու պահանջարկը, արտադրողականությունը 4. Կմատնանշի աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունների դերը <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընդհանրացված կվերլուծի աշխատաշուկայում տեղի ունեցող փոփոխությունները 2. կվերլուծի և կհամեմատի գործազրկության տեսակները, կախված իրավիճակից 3. կհամակարգի աշխատաշուկայի ներքին և արտաքին տեղաշարժերը, աշխատանքային հարաբերությունները և կառավարման մեթոդները <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կտիրապետի ձեռնարկության և աշխատանքի շուկայի մակարդակով աշխատանքային հարաբերությունների վերլուծության և կառավարման մեթոդներին: 2. Կտիրապետի աշխատանքի առաջարկի և պահանջարկի, արտադրողականության վերլուծությանը 3. Կտիրապետի միջազգային կազմակերպությունների մակարդակով աշխատաշուկայի առանձնահատկություններին: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ8.մեկնաբանելու միևրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Մ9.մեկնաբանելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,</p> <p>Բ5.գնահատելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները,</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/ • Չննական մեթոդներ /սյառների ցուցադրում և այլն/ • Գործնական մեթոդներ • Տրամաբանական մեթոդներ • Ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ • Հետաքրքրությունների խթանման մեթոդներ • Համագործակցային ուսուցման մեթոդներ • Քննադատական մտածողության մեթոդներ • Խմբային աշխատանքի մեթոդներ • Վերահսկողության մեթոդներ
<p>12. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Առաջին ընթացիկ քննություն</i> իրականացվում է թեստի միջոցով՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 14 հարց, յուրաքանչյուրը 0.5 միավոր: • <i>Երկրորդ ընթացիկ քննություն</i> իրականացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 2 հարց և մեկ խնդիր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0.5 է: • <i>Մասնակցության՝ 2 միավոր</i>՝ առավելագույն արժեքով, • <i>Ինքնուրույն աշխատանք /հետազոտություն կամ ռեֆերատ/ 5 միավոր՝</i> • <i>Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր</i>՝ առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Աշխատանքի էկոնոմիկայի առարկան և մեթոդը: Բնակչության աշխատանքային կառուցվածքը և զբաղվածությունը: Աշխատանքի շուկա: Թեմա 2. Աշխատանքի առաջարկը, աշխատանքի պահանջարկը Թեմա 3. Աշխատուժի որակը, տեղաշարժը աշխատանքի շուկայում: Թեմա 4. Գործազրկություն, աշխատանքի ներքին շուկաները և ձեռնարկությունում աշխատանքի կառավարումը, աշխատանքի պայմանները և կազմակերպումը: Թեմա 5. Աշխատանքի արտադրողականությունը, աշխատավարձ և աշխատանքի խթանում: Թեմա 6. Արհմիությունները և սոցիալական համագործակցությունը: Թեմա 7. Աշխատանքային հարաբերությունների և աշխատանքի շուկայի պետական կարգավորումը: Թեմա 8. Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունը և աշխատանքային հարաբերությունների կարգավորման միջազգային փորձը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Համբարձումյան Ա., Մարդկային ռեսուրսներ և աշխատանքի էկոնոմիկա, Եր., 2016: 2. Трунин С., Экономика труда, Москва, 2009. 3. Рофе А., Экономика труда, Москва, 2010. 4. Кокин Ю., Шледер П., Экономика труда, Москва, 2010. 5. Жулина Е., Экономика труда, Москва, 2010. 6. Корнейчук Б., Экономика труда, Москва, 2007. 7. Остапенко Ю., Экономика труда Москва, 2007. 8. Tony Keenan Human resource management, 2015 9. Աշխատանքային օրենսգիրք 2016:

1.0201/B45	2.Կիրառական էկոնոմետրիկա	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.30/0150	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միկրոտվյալների հետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդներին, գործիքակազմին և դրանց կիրառությանը պրակտիկ օրինակների հիման վրա:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները, • ներկայացնել էկոնոմետրիկ մոդելների միջոցով հաշվողական գիտափորձի իրականացման մեթոդները, • ծանոթացնել տնտեսական խնդիրների լուծման էկոնոմետրիկ մեթոդներին և մոդելներին: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացատրելու դասընթացի կիրառական նշանակությունը, 2. նշելու էկոնոմետրիկայի կիրառման առանձնահատկությունները, 3. սահմանելու և բացատրելու հիմնական հասկացությունները և մեթոդները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կառուցելու պարզ օբյեկտների էկոնոմետրիկ մոդելներ, 2. վերլուծելու էկոնոմետրիկ մոդելները, 		

<p>3. որոշել տնտեսական խնդիրները և դրանց լուծման համար էկոնոմետրիկ մոդելների կիրառման սահմանները:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. հավաքագրելու և վերլուծելու անհրաժեշտ տեղեկատվություն,</p> <p>2. կատարելու խմբային աշխատանք:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ,</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/, • զննական մեթոդներ /սյաղների ցուցադրում և այլն/ • գործնական մեթոդներ, • տրամաբանական մեթոդներ, • քննադատական մտածողության մեթոդներ, • խմբային աշխատանքի մեթոդներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Երկու ընթացիկ քննություն յուրաքանչյուրը - 4 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք -6 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում -4 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Միկրոէկոնոմետրիկայի էությունը և կիրառությունը: Թեմա 2. Միկրոտվյալների հավաքագրման աղբյուրները և կառուցվածքը: Թեմա 3. Գծային մոդելներ: Փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը : Թեմա 4. Ոչ գծային մոդելներ: Առավելագույն ճշմարտանմանության և ոչ գծային քառակուսիների մեթոդները : Թեմա 5. Բայեսյան գնահատում : Թեմա 6. Կիսապարամետրիկ մեթոդներ: Թեմա 7. Logit և Probit մոդելները : Թեմա 8. Խաչաձև (cross-section) տվյալներով վերլուծություն: Թեմա 9. Պանելային տվյալներով վերլուծություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. C. Cameron and P. Trivedi, “Microeconometrics: Methods and Applications”, Cambridge University Press, 2005. 2. C. Cameron and P. Trivedi, “Microeconometrics: Solution Manual”, Cambridge University Press, 2005. 3. C. Cameron and P. Trivedi, “Microeconometrics Using Stata”, Stata Press, 2009.

1.0201/B45	2.Վարքագծային տնտեսագիտություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.30/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևավորված տեսությունները և քանակական մեթոդները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել վարքագծի մոտիվացիայի հոգեբանական տեսակետները, • ներկայացնել անհատական տարբերությունները, • բացատրել անհատի վրա շրջակա միջավայրի գործոնների ազդեցությունը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p>		

<p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու վարքագծային տնտեսագիտության տեսության հիմնարար հասկացությունները և գործիքակազմը, բացատրելու ժամանակակից տեսության տարբեր ուղղությունները և մոտեցումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները, վերհանելու սոցիալ-տնտեսական խնդիրները և կազմելու վերլուծությունների հիման վրա հաշվետվություններ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կիրառելու միջ առարկայական կապերը, աշխատելու տեղեկատվական բազայի հետ, ինտեգրվելու խմբային աշխատանքներին: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Մ9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները;</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, նախադեպերի վերլուծություն, խմբային աշխատանք, անհատական աշխատանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> Երկու ընթացիկ քննություն յուրաքանչյուրը- 4 միավոր առավելագույն արժեքով, Ինքնուրույն աշխատանք- 6 միավոր առավելագույն արժեքով, Ընթացիկ ստուգում- 4 միավոր առավելագույն արժեքով, Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով: 		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Վարքագծային տնտեսագիտության հեռանկարային տեսություն (Prospect Theory): Թեմա 3. Heuristics և շեղումներ (Biases): Թեմա 4. Աղմուկ (Noise): Թեմա 5. Խառնաշփոթ և մրցակցություն (Confusion and Competition): Թեմա 6. Սահմանափակ ռացիոնալություն (Bounded Rationality): Թեմա 7. Նեյրոտնտեսագիտություն (Neuroeconomics): Թեմա 8. Հիպերբոլիկ դիսկոնտավորում (Hyperbolic Discounting): Թեմա 9. Արդյունավետություն և սովորություններ (Efficiency and Habits):</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> Kahneman, Daniel, and Amos Tversky, eds. Choices, Values and Frames. Cambridge University Press, 2000. Shleifer, Andrei. Inefficient Capital Markets: An Introduction to Behavioral Finance. Oxford UP, 2000. Camerer, Colin F., George Loewenstein, and Matthew Rabin, eds. Advances in Behavioral Economics. Princeton University Press, 2003. Thaler, Richard. Advances in Behavioral Finance. Russel Sage Foundation, 1993. 		

1.0201/B50	2.Մաքսային գործ	3. 5 ECTկրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ամփոփ ձևով ներկայացնել Մաքսային հսկողության էությունը, Եվրասիական տնտեսական միությանը անդամակցելուց հետո ՀՀ-ում կիրառվող մաքսային ընթացակարգերի, մաքսային արժեքի որոշման և մաքսային վճարների գանձման հիմնական առանձնահատկությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել հի մաքսային քաղաքականությունը, 		

<ul style="list-style-type: none"> • բացատրել մաքսային ու պետության ներքին և արտաքին քաղաքականության կապը, • ներկայացնել մաքսային մարմինների կառուցվածքը և դրանց կառավարման մակարդակները, • ծանոթացնել մաքսային գործառույթների առանձնահատկություններին:
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Ճանաչելու մաքսային գործունեության և վարչարարության հիմնարար սկզբունքները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ: 2. Պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ): 2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի Ա6.ճանաչելու մաքսային գործունեության և վարչարարության հիմնարար սկզբունքները, Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվաիրավական փաստաթղթերից, Բ5.Գնահատելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները, Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Եզրափակիչ քննություն - 8 միավոր առավելագույն արժեքով, Երկու ընթացիկ քննություն - 6 միավոր առավելագույն արժեքով, յուրաքանչյուրը-3 միավոր, Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. ՀՀ անդամակցումը Եվրասիական տնտեսական միությանը և Եվրասիական տնտեսական միության կառուցվածքը: Թեմա 2. Մաքսային հսկողության էությունը: Թեմա 3. Մաքսային ընթացակարգերը և դրանց տեսակները: Թեմա 4. Մաքսային արժեքի հասկացությունը և որոշման մեթոդները: Թեմա 5. Մաքսային վճարներ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մաքսային օրենսդրության կիրառման հարցերի պարզեցված ուղեցույց 3, 2001: 2. Հ.Լ.Ֆարմանյան, Մաքսային վարչարարության 300 հարց ու պատասխան, 2013: 3. А.В.Толкушкин, Таможенное дело, М., 2009. 4. О.В.Молчанова, Таможенное дело, М., 2005. 5. С.В.Халипов, Таможенное право, М., 2004. 6. Е.Н.Ковалева, Таможенные процедуры, М., 2005. 7. В.М.Назаренко, Таможенное обслуживание внешнеэкономической деятельности, М., 2001.

1.0201/B50	2.Միջազգային առևտուր	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ նպաստել անհրաժեշտ տեսական հիմքի ձևավորմանը՝ ժամանակակից արտաքին տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար: Օժանդակել միջազգային տնտեսագիտության ժամանակակից սկզբունքների և հայեցակարգերի համակողմանի ըմբռնմանը: Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ համաշխարհային տնտեսության զարգացման վերաբերյալ, ինչը հիմք կհանդիսանա միջազգային ուղղվածությամբ այնպիսի դասընթացների յուրացման համար, 		

<p>որոնք ավելի խորն են ուսումնասիրում արտաքին տնտեսական կապերի համակարգը և ունեն կիրառական նշանակություն:</p>
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> բացատրելու արտաքին առևտրի տեսությունների ժամանակակից մեկնաբանությունները և առանձնահատկությունները, վերլուծելու առևտրային քաղաքականության հնարավոր ազդեցությունը տնտեսության վրա, նկարագրելու վճարային հաշվեկշռի և փոխարժեքի կարգավորման ուղիներն ու դերը տնտեսության կայունության խնդրում: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> գնահատելու համաշխարհային տնտեսական զարգացումների հնարավոր ազդեցությունը ՀՀ տնտեսության վրա, կանխատեսելու ՀՀ արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականության ներտնտեսական հետևանքները, հաշվարկելու տնտեսական խմբավորումներում ՀՀ մասնակցության հավանական հետևանքները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու ժամանակակից արտաքին տնտեսական հիմնախնդիրները, քննարկել դրանց լուծման այլընտրանքները, կատարելու հետազոտական աշխատանք, մասնակցելու գիտական բանավեճի:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, Բ8.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն. տեսության և քաղաքականության բացատրություն, սեմինար պարապմունք. տնտեսական իրավիճակների ու տնտեսական քաղաքականության վերլուծություն, խնդիրների լուծում, ուսանողների կողմից վերլուծական կյուբերի պատրաստում, ներկայացում և քննարկում:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, Երկու ընթացիկ քննություն - 6 միավոր առավելագույն արժեքով, յուրաքանչյուրը-3 միավոր, Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Համաշխարհային առևտուր՝ Գրավիտացիայի մոդելը: Թեմա 3. Փոխանակման տնտեսություններ, Համեմատական առավելություն: Թեմա 4. Ռիկարդոյի մոդելը: Թեմա 5. Հատուկ գործոնների մոդել: Թեմա 6. Հեկշեր-Օդլին մոդել : Թեմա 7 Ստանդարտ առևտրի մոդել: Թեմա 8. Գլոբալիզացիան և անհավասարությունը: Թեմա 9. «Նոր» առևտրի տեսություն՝ Մասշտաբից աճող հատկություն: Թեմա 10. Նոր «Նոր» տեսություն՝ ֆիրմաների հետերոգենություն: Թեմա 11. Արտաքին տնտեսությունները՝ կախված մասշտաբից: Թեմա 12. Առևտրային քաղաքականություն: Թեմա 13. Ֆակտոր մոբիլություն:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> Թորոսյան Թ., Միջազգային տնտեսագիտություն, Եր., 2009: Հաստեղ Ս., Մելվին Մ., Միջազգային տնտեսագիտություն, Եր., 1999: Yarbrough B., R. Yarbrough, «The World Economy: Trade and Finance», Harcourt College Publishers, 2000: Krugman P., M. Obstfeld, M. Melitz, «International Economics: Theory and Policy», Pearson, 2014: Salvatore D., «International Economics», John Wiley & Sons, 2016: Киреев А., Международная экономика. М.: Международные отношения, 2006:

1.0201/B50	2.Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական ֆինանսական ռիսկերը, դրանց գնահատման, վերլուծության և կառավարման գործընթացները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել ռիսկ-մենեջմենտի հիմնական հասկացությունները և սկզբունքները, հիմնարար հաեցակարգերը ժամանակակից շուկայական պայմաններում, • բացահայտել բիզնեսի ռիսկերի ընդհանուր համակարգում ֆինանսական ռիսկերը, • ուսումնասիրել կազմակերպությունների ֆինանսական որոշումների կայացման ընթացքում ծագող ռիսկերը, • գնահատել տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության ֆինանսական արդյունքները՝ հաշվի առնելով ռիսկերը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասակարգելու և մեկնաբանելու ժամանակակից առավել տարածված ռիսկերի տեսակները, 2. մեկնաբանելու ձեռնարկության ֆինանսական ռիսկերի և ֆինանսական կայունության միջև կապը, 3. ներկայացնելու ֆինանսական ռիսկ-մենեջմենտի արդյունքների օգտագործման ուղղությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու և չափելու բացահայտված ռիսկերը, 2. ընտրելու ռիսկերի կառավարման գործիքների համապատասխան գործիք, 3. հիմնավորելու ընտրված գործիքի արդյունավետությունը և նպատակային կիրառությունը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ, 2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,</p> <p>Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:</p> <p>Գ1.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով • խմբային աշխատանք • անհատական աշխատանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն -6 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով: 		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ռիսկը որպես տնտեսագիտական կատեգորիա: Թեմա 2. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում. խնդիրները, մեթոդները, մոտեցումները, կառավարման ռազմավարությունները և հիմնական փուլերը: Թեմա 3. Ֆինանսական ռիսկերի վերլուծություն և գնահատում: Թեմա 4. Ֆինանսական ռիսկերի չեզոքացում:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Зоннова О.В., Риск-менеджмент, 2014</p>		

2. Куликова Е.А., Риск-менеджмент, 2014.
 3. Кричевский М.Л., Финансовые риски: учебное пособие, 2-е издание, М.: КНОРУС, 2013г,
 4. Шапкин А. С., Шапкин В. А., Экономические и финансовые риски, 8-е издание, М.: «Дашков и Ко», 2012.
 5. Hopkin P., Fundamentals of Risk Management: Understanding, Evaluating, and Implementing Effective risk Management, 4th edition, 2017.
 6. Jorion Ph., Financial Risk Manager Handbook, 6th edition, John Wiley & Sons, 2011.

1.0201/B50	2. Հանրային ֆինանսներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-ընկիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևավորված տեսությունները և քանակական մեթոդները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել հանրային ֆինանսների առանձնահատկությունները, • ներկայացնել հանրային կազմակերպությունների դրամական ֆոնդերի ձևավորման և օգտագործման տնտեսական մեխանիզմը, • ուսանողների մոտ ձևավորել ռեսուրսների ներգրավման և օգտագործման արդյունավետության ինքնուրույն գնահատման հմտություններ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացատրելու հանրային ֆինանսների տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները: 2. բացատրելու և մեկնաբանելու պետական ֆինանսների կառավարման սկզբունքները, 3. գնահատելու պետական ֆինանսների օգտագործման արդյունավետությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու հանրային ֆինանսների խնդիրների վերաբերյալ սեփական ուսումնասիրությունների արդյունքները, 2. վարելու գիտական բանավեճեր և պատրաստելու զեկուցումներ առարկայական ծրագրի բաժիններից ընտրված թեմաների վերաբերյալ, 3. կատարելու թիմային հետազոտական աշխատանք հանրային ֆինանսների պրակտիկ նշանակության խնդիրների լուծման վերաբերյալ, 4. պատրաստելու հրապարակումներ և զեկուցումներ թիմային հետազոտական աշխատանքի վերաբերյալ, հանրային ֆինանսների պրակտիկ խնդիրներից: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, 2. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները: Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ, Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր, Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, 		

<ul style="list-style-type: none"> • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով: • Երկու ընթացիկ քննություն -6 միավոր առավելագույն արժեքով,յուրաքանչյուրը- 3 միավոր, • Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Հանրային ֆինանսների էությունը: Թեմա 2. Բյուջետային համակարգ: Թեմա 3. Բյուջետային գործընթացը և միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը: Թեմա 4. Պետական բյուջեի եկամուտները և ծախսերը: Բյուջեի դեֆիցիտ: Թեմա 5. Պետական պարտք: Կառուցվածքը և կառավարումը: Թեմա 6. Հարկային համակարգ: Հարկման սկզբունքները և տեսակները: Թեմա 7. Համայնքային բյուջեներ: Եկամուտները և ծախսերը: Թեմա 8. Սոցիալական ապահովագրության (Social insurance) մոդելները: Թեմա 9. Օախսեր-օգուտներ վերլուծություն (Cost – Benefit Analysys):</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gruber, Jonathan, Public Finance and Public Policy, 3rd ed. Worth Publishers, 2009. 2. Rosen, H. and Gayer, T. (2014) Public Finance, 10th edition, McGraw-Hill, 3. Stiglitz, J. and Rosengard, J. (2015) Economics of the Public Sector, 4th edition, W. W. Norton & Company, 4. Auerbach, A. and Feldstein M. (1985) Handbook of Public Economics, vol. 1, Elsevier, 5. «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքներ, ՀՀ հարկային օրենսգիրք, Պետական ֆինանսների վիճակագրություն (GFS) :

1.0201/B50	2.Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել տնտեսական մրցակցության պաշտպանության անհրաժեշտությունը, խնդիրները և մենաշնորհների պետական կարգավորման վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել դասընթացի հիմնական հասկացությունները և տերմինաբանությունը, • ներկայացնել նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը, • ձևավորել հմտություններ աշխատելու իրավանորմատիվային ակտերի հետ և հասկանալու դրանց բովանդակությունը, • ներկայացնել տնտեսական մրցակցությունը և մենաշնորհները կարգավորող ՀՀ պետական մարմինները և դրանց ֆունկցիաները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ճանաչելու մրցակցության սահմանադրական կարգավորման հիմնարար սկզբունքները, 3. իմանալու նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. կատարելու գործող կանոնադրության վերլուծություն, 4. տարբերակելու տնտեսվարող սուբյեկտների գերիշխող դիրքը և դիրքի չարաշահումները, 5. համեմատելու և վերլուծելու ազգային և արտերկրների հակամենաշնորհային կարգավորման ակտերը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ), 4. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Մ8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p>		

<p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • սեմինար պարապմունքներ, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով: • Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով: • Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով: • Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով: • Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Մենաշնորհ: Թեմա 3. Ապրանքի գնի դիֆերենցում: Թեմա 4. Ուղղահայաց ինտեգրում: Թեմա 5. Հորիզոնական ինտեգրում: Թեմա 6. Ապրանքի բնութագրիչների դիֆերենցում: Թեմա 7. Ընկերությունների ներթափանցում շուկա: Թեմա 8. Շուկայի կառուցվածք և գերիշխող դիրք: Թեմա 9. Տնտեսական մրցակցության պաշտպանություն: Թեմա 10. Երկկողմանի շուկաներ: Թեմա 11. Աուկցիոններ: Թեմա 12. Ասիմետրիկ ինֆորմացիա:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Belleflamme, P., & Peitz, M. (2010). Industrial Organization: Markets and Strategies. Cambridge University Press 2. Motta, M. (2004). Competition policy: Theory and Practice. Cambridge University Press. 3. Tirole, J. (1988). The Theory of Industrial Organization: Jean Tirole. MIT press.

1.0104/B50	2. Python	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել մաթեմատիկական ծրագրավորման հիմունքներին, սովորեցնել աշխատել տվյալների, դրանց վիզուալիզացման հետ և օգնել իրականացնել տնտեսական հետազոտություններ ավարտական աշխատանքների շրջանակներում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը, • ուսումնասիրել հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան, • ներկայացնել տնտեսական գործընթացները նկարագրող մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները, • ներկայացնել ստացված տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները • ներկայացնել տարբեր ձևաչափերի դիագրամների և գրաֆիկների կառուցումը, • ուսումնասիրել տվյալների միավորման և վերաձևավորման մեթոդները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը, 2. ներկայացնելու հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, 		

<p>2. կիրառելու մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները,</p> <p>3. կիրառելու տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները</p> <p>4. կիրառելու Matplotlib, Pandas, Statsmodels փաթեթները:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ1. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով • խմբային աշխատանք • անհատական աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով, 2. Երկու ընթացիկ քննություն -յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, 3. Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, 4. Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, 5. Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Տվյալների վերլուծություն, վիզուալիզացիա: Թեմա 3. Ֆունկցիաներ և սկրիպտեր: Թեմա 4. Տնտեսամաթեմատիկական մոդելներ: Թեմա 5. Տվյալների ներմուծում և արտահանում Python միջավայր: Թեմա 6. Ծանոթացում matplotlib փաթեթի հետ: Թեմա 7. Ծանոթացում seaborn փաթեթի հետ: Թեմա 8. Ծանոթացում pandas փաթեթի հետ: Թեմա 9. Հավանականային և վիճակագրական ֆունկցիաներ: Թեմա 10. Էկոնոմետրիկ վերլուծությունների իրականացումը statsmodels փաթեթի միջոցով: Թեմա 11. Ոչ գծային ֆունկցիաների օպտիմիզացիա: Թեմա 12. Object-Oriented ծրագրավորում:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Introduction to Python for Econometrics, Statistics and Data Analysis”, K. Sheppard, University of Oxford, 2018 2. “Quantitative Economics with Python”, T. Sargent and J. Stachurski, 2019 3. Python Official Manuals

1.0201/B50	2.Միջազգային բիզնեսի հիմունքներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միջազգային բիզնեսի հիմնական սկզբունքներին ու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել միջազգային հարաբերությունների ձևավորման և զարգացման հիմնախնդիրները, • ներկայացնել միջազգային բիզնեսի տնտեսա կազմակերպչական և իրավական հիմքերը, • ձևավավորել համակարգված գիտելիք միջազգային բիզնեսի իրականացման համար հատուկ և ճյուղային հարցերի շուրջ: 		

<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> Բացահայտելու այն առանձնահատկությունները, որոնց հետ բախվում են ընկերությունները օտար երկրներում գործունեություն ծավալելիս: Վերլուծելու գործունեության հաջող ծավալման համար անհրաժեշտ բոլոր պայմանները, ինչպես նաև գործունեության ծավալման հետ առնչվող ռիսկերի նվազեցման եղանակները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Կիրառելուն իրավիճակային խնդիրների լուծման և որոշումներ կայացնելու մեխանիզմները:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման և մեթոդները, Ա7. բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները, Բ1. դասակարգելու ռիսկերը և կայացնելու ֆինանսական որոշումներ, Բ5. գնահատելու տնտեսական քաղաքականությունները, Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, նախադեպերի վերլուծություն, խմբային աշխատանք, անհատական աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Միջազգային բիզնեսը և դրա դրսևորումները: Թեմա 2. Միջազգային բիզնեսը համաշխարհային տնտեսությունում: Թեմա 3. Միջազգային բիզնեսի միջավայրը: Թեմա 4. Միջազգային բիզնեսի ձևավորման հիմքերը: Թեմա 5. Միջազգային բիզնեսի արժույթաֆինանսական հատվածը: Թեմա 6. Վերազգային կորպորացիաները և միջազգային բիզնեսը:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> Бекетова О.Н., Найденков В.И., Бизнес-план, Уч.пособие для вузов, Теория и практика, М., 2009. Буров В.Ю., Основы предпринимательства, Уч.пособие Чита, 2011. Организация предпринимательской деятельности: Учебник /А.Н.Асаул.–СПб.: АНО ИПЭВ, 2009.. Питер Ф.Друкер, Бизнес и инновации, пер. с англ.-М: “И.Д.Вильямс”,2009. Попков В. П., Евстафьева Е. В. “Организация предпринимательской деятельности”. Схемы и таблицы, СПб., 2007.

1.0201/B50	2. Ներդրումային նախագծերի կառավարման հիմունքներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ հասնել ներդրումների էության, ներդրումային գործունեության խնդիրների ու ներդրումային նախագծերի կառավարման համակարգի համապարփակ ու խորը ընկալմանը, ինչպես նաև ներդրումային նախագծերի վերլուծության, արդյունավետության գնահատման և կառավարման վերաբերյալ գիտելիքների, կարողությունների ու գործնական հմտությունների զարգացմանը՝ տեսական և գործնական մեթոդների ու գործիքների ժամանակակից մոտեցումների վերլուծության հիման վրա:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել ներդրումների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները, ներկայացնել կազմակերպությունների կողմից ներդրումային նախագծերի կազմման և գնահատման տեսական հիմքերը, ամենակարևոր հասկացությունները, սկզբունքները, ուսանողներին ծանոթացնել ներդրումային նախագծերի վերլուծության և գնահատման ժամանակակից մոտեցումների, մեթոդների և մոդելների օգտագործման հիմնական հնարավորությունների, ինչպես նաև դրանց գործնական օգտագործման առանձնահատկությունների հետ, ծանոթացնել ձեռնարկության ներդրումային նախագծերի պորտֆելի ձևավորման սկզբունքների և մեթոդների հետ, 		

<ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին զինել ներդրումային նախագծերը վերլուծելու, սոցիալական և կոմերցիոն արդյունավետությունը գնահատելու և մեկնաբանելու կարողություններով և գործնական հմտություններով:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ներդրումային ռազմավարությունների ու նախագծերի մշակման հիմունքները, 2. ներկայացնելու ներդրումների և ներդրումային նախագծերի կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, 3. բացատրելու ներդրումային նախագծերի և ռազմավարության ձևավորման և նույնականացման փուլերը, 4. ներկայացնելու ներդրումային որոշումների կայացման չափանիշները և դրանց ուղեկցող ռիսկերը, 5. ներկայացնելու ներդրումների արդյունավետության գնահատման հիմնական մեթոդները և ներդրումային նախագծերի ֆինանսավորման աղբյուրները: <p>բ գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տիրապետելու ներդրումային ռազմավարության մշակման և ներդրումային նախագծի կառավարման հմտություններին, 2. տիրապետելու ներդրումային որոշումների պատրաստման, ընդունման և իրականացման տեխնոլոգիաներին, 3. կիրառելու ներդրումների վերահսկման, վերահսկման և մոնիտորինգի մեթոդները, 4. կատարելու ներդրումային ծրագրի դրամական հոսքերի վերլուծություն, 5. կատարելու ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում և նախագծի ընտրություն: <p>գ ընդհանրական փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք, 3. մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները, Բ4. Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները; Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • իրավիճակային սցենարների վերլուծություն • տնային առաջադրանքներ • խմբային հետազոտական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն -յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներդրումների էությունը և դրանց տնտեսագիտական նշանակությունը: Թեմա 2. Ներդրումային նախագծի էությունը և դրա կառավարման հիմունքները: Թեմա 3. Ներդրումային ռազմավարություններ Թեմա 4. Ներդրումային նախագծի կյանքի ցիկլը: Թեմա 5. Ներդրումային ծրագրի տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում և գործարար ծրագիր: Թեմա 6. Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատման չափանիշներն ու մեթոդները: Թեմա 7. Ներդրումային ռիսկեր և որոշումների կայացում: Թեմա</p>

8. Ներդրումային նախագծերի ֆինանսավորման ժամանակակից մեթոդները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Балдин К., Управление инвестициями: учебник, М., Дашков и К°, 2019. 2. Черняк В., Управление инвестиционными проектами: учебное пособие, М., 2012. 3. Теплова Т., Инвестиции: теория и практика. – 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Юрайт, 2014. 4. Аньшин В., Управление проектами: фундаментальный курс: учебник, М. : Высшая школа экономики, 2013. 5. Jordan B.D, Miller T.W.Jr and Dolvin S.D “Fundamentals of Investments: Valuation and Management”, 8th edition, McGraw-Hill Education, 2018. 6. Hirt J.A and Block S.B, “Fundamentals of Investment Management”, 10th edition, McGraw-Hill Education, 2012. 7. Николаева, И.П. Инвестиции: учебник, Москва : Дашков и К°, 2018. 8. Стефанова Н.А. Управление инвестициями. Учебное пособие, Самара 2017. 9. Бланк И.А, Инвестиционный Менеджмент: учебный курс, Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. 10. Devaux S.A “Managing Projects as Investments: Earned Value to Business Value”, CRC Press, 2015

1.0201/B50	2. Առևտրային բանկերի գործառույթներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել ժամանակակից հիմնարար գիտելիքներ առևտրային բանկերի գործունեության տնտեսական և իրավական հիմքերի վերաբերյալ և զարգացնել գործնական հմտություններ առևտրային բանկերի գործառնությունները վարելու և վերլուծելու համար :</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել ժամանակակից առևտրային բանկերի կազմակերպական կառուցվածքի հիմունքները, գործառույթների բովանդակությունը, • ուսումնասիրել առևտրային բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների փոխգործակցության կարգը, • զարգացնել գործնական հմտություններ բանկերի ակտիվային և պասիվային գործառույթները վարելու համար, • ձևավորել գիտելիքներ առևտրային բանկերի գործունեության պետական կարգավորման և վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու վարկային հաստատությունների կազմակերպման տնտեսական և իրավական նորմերը, սկզբունքները, 2. մեկնաբանելու բանկային օրենսդրությունը, 3. նշելու ավանդական և նոր բանկային տեխնոլոգիաները, սպրանքները և ծառայությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կազմելու հիմնավորված կարծիք վարկային հայտի վերաբերյալ, 2. վերլուծելու բանկային ռիսկերը, 3. վերլուծություններ անցկացնելու վարկառուներին գնահատելու համար: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. օգտվելու գիտական տարբեր աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ) հայթաթած տեղեկատվական նյութերից, 4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>U2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,</p> <p>U4. մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները</p> <p>U5. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը</p> <p>F4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,</p> <p>F5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>F6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր</p> <p>F7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:</p>		

<p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն - 8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն - յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք - 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում - 1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն - 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Առևտրային բանկի բնորոշումը, էությունը, դրանց գործունեության տնտեսական, կազմակերպչական, իրավական և տնտեսական հիմունքները: Թեմա 2. Առևտրային բանկերի պասիվային գործառնությունները: Թեմա 3. Առևտրային բանկերի ակտիվային գործառնությունները: Թեմա 4. Առևտրային բանկերի եկամուտները և շահույթը: Թեմա 5. Առևտրային բանկերի իրացվելիությունը, բանկային ռիսկերի կառավարում՝ վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական և այլ ռիսկեր: Թեմա 6. Պոտենցիալ վարկառուի վարկունակության գնահատում, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց վարկավորման գործընթաց, վարկային պայմանագիր: Թեմա 7. Արտարժույթային գործարքներ առևտրային բանկերում: Թեմա 8. Արժեթղթերի հետ գործարքներ առևտրային բանկերում: Թեմա 9. Անկանխիկ և դրամարկղային գործառնությունների իրականացման կազմակերպում, թղթակցային հարաբերություններ և վճարահաշվարկային համակարգեր:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բադանյան Հ., Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ, Եր. 2010: 2. Սուքիասյան Ս., Առևտրային բանկերի գործունեության տնտեսական կարգավորման արդի հիմնախնդիրները, Եր., 2005. 3. Բագրատյան Ա., Բանկային գործի հիմունքներ, Եր., 2003: 4. Թառումանյան Գ., Բանկերի ֆինանսական վերլուծության հիմունքներ, Եր., 2003: 5. Աբգարյան Կ., Առևտրային բանկերի էությունն ու գործառնությունները, Եր., 2006: 6. Անդեասյան Ա., Վարկային գործառնություններ, Եր., 2003:

1.0201/B50	2.Բիզնեսի կազմակերպում և կառավարում	3. 5 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է նպաստել բիզնեսի կարճաժամկետ, երկարաժամկետ պլանավորման և հեռանկարային մոդելավորման տեսական գիտելիքների ու գործնական հմտությունների ձևավորմանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսուցանել բիզնեսի տեսամեթոդական հենքերը, ինչպես նաև բիզնեսի կազմակերպման ու կառավարման տեսագործնական հիմունքներն ու բիզնեսի վարման հմտությունները, • տրամադրել բիզնեսի վերլուծական, բիզնես պլանների մշակման և այլ կարևոր կարողություններ, • բացատրել բիզնեսի կառավարման խնդիրները, ներքին և արտաքին միջավայրի անընդհատ փոփոխվող պայմաններում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացատրելու բիզնեսի էությունը և նշանակությունը տնտեսության համար, 2. ներկայացնելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման գործընթացի բաղադրիչները և փուլերը, 3. նշելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման մոտեցումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերլուծելու բիզնեսում առկա հիմնախնդիրները և դրանք պայմանավորող գործոնները, 2. կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ հաշվարկներ, 3. մշակելու բիզնես պլաններ և գնահատելու դրանց գործնական կիրառման հնարավորությունները: 		

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կատարելու տարբեր դասընթացներից ստացված գիտելիքների համադրում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
<p>Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր</p> <p>Գ1. օգտվել տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատել սեփական ունակությունները և որոշում կայացնել հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • իրավիճակային վերլուծություններ /«քեյս-ստադի»-ներ/ • խմբային և անհատական աշխատանքներ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով: 		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
<p>Թեմա 1. Ձեռներեցության էությունը և ձեռներեցության տեսության զարգացման փուլերը: Թեմա 2 Գործարար գաղափարը և դրա իրականացման մեխանիզմը: Թեմա 3. Կառավարչական նոր մտածելակերպ: Թեմա 4. Ձեռներեցության ձևերը և տիպերը: Թեմա 5. Բիզնեսի ռազմավարական զարգացումը և բիզնես ռազմավարությունը: Թեմա 6. Ռազմավարական պլանավորումը և կառավարումը. փոխազդեցությունը և մոտեցումները: Թեմա 7. Ձեռներեցական գործունեության կազմակերպումը. բիզնես պլան:</p>		
14.Հիմնական գրականության ցանկ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бекетова О., Найденов В., Бизнес-план, Уч.пособие для вузов, Теория и практика, М., 2009. 2. Буров В., Основы предпринимательства, Уч.пособие Чита, 2011. . 3. Организация предпринимательской деятельности: Учебник /А.Н.Асаул.–СПб.: АНО ИПЭВ, 2009. 4. Питер Ф.Друкер, Бизнес и инновации, пер. с англ.-М: “И.Д.Вильямс”,2009. 5. Попков В.П., Евстафьева Е.В., Организация предпринимательской деятельности. Схемы и таблицы, СПб., 2007.. 		

1.0201/B50	2.Ապահովագրական գործ	3. 5 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ ապահովագրության տեսական և իրավական հիմունքների, կառուցակարգային խնդիրների, ինչպես նաև ապահովագրական ծառայությունների գործնական կիրառման և առանձնահատկությունների վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները`</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսուցանել ապահովագրության հիմնական հասկացություններն ու առանձնահատկությունները, • ներկայացնել ապահովագրական հատուցման սկզբունքներն ու եղանակները, ապահովագրության կարգավորման օրենսդրա-իրավական հիմքերը, • բացատրել ռիսկերի կանխարգելման և կառավարման մոտեցումները և եղանակները, դրանց կանխարգելման եղանակները, ապահովագրական պահուստների ձևավորման և տեղաբաշտման 		

<p>առանձնահատկությունները:</p> <p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կլիմանա ապահովագրության հիմնական հասկացություններն ու առանձնահատկությունները, ապահովագրական հատուցման սկզբունքներն ու եղանակները, ապահովագրության կարգավորման օրենսդրա-իրավական հիմքերը, 2. Կլիմանա ռիսկերի կանխարգելման և կառավարման մոտեցումները և եղանակները, դրանց կանխարգելման եղանակները, ապահովագրական պահուստների ձևավորման և տեղաբաշտման առանձնահատկությունները, 3. Տեղեկացված կլիմի ապահովագրական շուկայի մասնակիցներին ներկայացվող պահանջների և ապահովագրական սակագնի սահմանման ձևերի ու կանոնների մասին: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Դասակարգել ռիսկերը և կայացնել ֆինանսական որոշումներ <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատանքում թիմում, հստակ ներկայացնելու միտքը, շփվել մասնագիտական լեզվով, 2. օգտվելու տարբեր աղբյուրներից, վերլուծելու և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, 3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ</p> <p>Բ10.կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր</p> <p>Գ1.օգտվել տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ</p> <p>Գ7.ճիշտ գնահատել սեփական ունակությունները և որոշում կայացնել հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • գործնական • քննարկում, խմբային աշխատանք • նախադեպերի վերլուծություն • անհատական աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն -յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ռիսկը և ապահովագրությունը: Թեմա 2. Ռիսկի ընդհանուր և ապահովագրական կառավարումը: Թեմա 3. Ապահովագրության էությունը, նպատակը և խնդիրները Թեմա 4. Ապահովագրության սահմանումները: Թեմա 5. Ապահովագրության տեսակները և դասակարգումը: Թեմա 6. Ապահովագրական հարաբերությունների կարգավորման օրենսդրա-իրավական սկզբունքները: Թեմա 7. Ապահովագրական պայմանագիր: Թեմա 8. Ռիսկերի կանխարգելման եղանակները և վերապահովագրության ինստիտուտը: Թեմա 9. Առաջնությունների շուկայի ինստիտուցիոնալ մասնակիցները: Թեմա 10. Ապահովագրական ծառայությունների գնագոյացման առանձնահատկությունները: Թեմա 11. Ապահովագրական պատահարը և հատուցումը: Թեմա 12. Ապահովագրական հատուցման վճարման, ինչպես նաև հատուցումից ազատման և մերժման հիմքերը:</p>

<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Քառյան Ա.Վ. Ապահովագրության հիմունքներ Ուս. ձեռնարկ/ Ա. Վ. Քառյան. - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2011: 2. Страхование: Учебник/ Под ред. Т.А. Федеровой.- 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономистъ, 2004. 3. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք, 54-րդ գլուխ “Ապահովագրություն” 4. Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին ՀՀ օրենքը:
--

1.0201/B50	2.Առդիտի հիմունքներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել ֆինանսական առդիտի տեսական հիմունքները, յուրացնել ներքին և արտաքին առդիտի կազմակերպման ու իրականացման մեթոդները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • պարզաբանել առդիտորական գործունեության բովանդակությունը, սկզբունքները և խնդիրները, • ներկայացնել առդիտի տեղն ու դերը կազմակերպության ֆինանսների կառավարման մեջ, • յուրացնել առդիտի նորմատիվային հիմքերը, • ձևավորել առդիտորական հիմնական գործառույթների հմտություններ, • սովորեցնել օգտագործել առդիտի արդյունքները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բացատրելու առդիտի կիրառման նշանակությունը: 2. Մեկնաբանելու առդիտի պլանավորման գործընթացը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Օգտագործելու առդիտորական գործընթացները ֆինանսական հաշվետվությունների առդիտի ժամանակ: 2. կազմելու առդիտորական եզրակացություն ստացված տեղեկատվության հիման վրա: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ճիշտ կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու, 2. աշխատելու թիմում, 3. շփվելու մասնագիտական լեզվով: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա4. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,</p> <p>Ա7. բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ1. դասակարգելու ռիսկերը և կայացնելու ֆինանսական որոշումներ,</p> <p>Բ3. գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,</p> <p>Բ7. կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, աշխատելու STATA, EView-s, հաշվապահական ծրագրերով /ՀՕ/,</p> <p>Բ8. պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանքներ, • անհատական աշխատանք: 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով: 		

<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Աուդիտի իրականացման մեթոդաբանությունը: Թեմա 2. Աուդիտի գործընթացի փուլերը: Թեմա 3. Աուդիտի պլանա վորումը: Թեմա 4. Աուդիտորական ապացույցների ձեռքբերման հիմնական եղանակները: Թեմա 5. Աուդիտի փաստաթղթավորումը: Թեմա 6. Աուդիտորական եզրակացություն: Թեմա 7. Մեփական կապիտալի աուդիտ: Թեմա 8. Ոչ ընթացիկ ակտիվների աուդիտ: Թեմա 9. Ընթացիկ ակտիվների աուդիտ: Թեմա 10. Պարտավորությունների աուդիտ:</p> <p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ՀՀ օրենքը Աուդիտորական գործունեության մասին, 2002: 2. Աուդիտի և որակի վերահսկողության միջազգային ստանդարտներ: 3. Մարգարյան Ա.Ձ., Առաքելյան Կ.Ա., Աուդիտ, 2008: 4. Խաչատրյան Հ., Աուդիտը և գործնական հաշվապահական հաշվառումը Հայաստանում 2012: 5. Линецкий А.В.- Практикум аудита 2009. <p>Լրացուցիչ գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գրիգորյան Լ., Աուդիտ, 2016:
--

1.0201/B50	2.Կառավարչական հաշվառում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել կառավարչական հաշվառման էությանը, հիմնադրույթներին և ինքնարժեքի հաշվառման հիմունքներին, կազմակերպության կառավարման համակարգում դրա դերին, ներկայացնել ձեռնարկությունների ծախսերի կառավարման և բյուջետավորման ժամանակակից փորձը, ծանոթացնել ձեռնարկության արդյունավետ կառավարման համար հաշվառման ժամանակակից համակարգի ձևավորման հիմնական սկզբունքներին: Ապահովել գիտելիքներ հետագա դասընթացների ուսումնասիրման համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել կազմակերպության ծախսերի և ծախսումների առանձնահատկությունները, • մեկնաբանել կազմակերպության ծախսերի և ծախսումների արդյունավետ կառավարման անհրաժեշտությունը, արտադրանքի ինքնարժեքի կալկուլյացիայի մեթոդները, • ուսուցանել օգտվել փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս, • զինել կառավարչական հաշվառման փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, ծախս-ծավալ-շահույթ վերլուծություն կատարելու, անուղղակի ծախսերը արտադրանքի ինքնարժեքին վերագրելու կարողություններով, • ապահովել գիտելիքներ հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կապ ստեղծելու համար: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնել կառավարչական հաշվառման գործառույթները: 2. Դասակարգելու և մեկնաբանելու ծախսերը և ծախսումները, արտադրանքի ինքնարժեքի կալկուլյացիայի մեթոդները: 3. Կատարելու ծախսումների դասակարգում և ինքնարժեքի կալկուլյացիա: 4. Թվարկելու ներքին հաշվառման խնդիրները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու ծախս-ծավալ-շահույթ վերլուծություն: 2. Մեկնաբանելու անուղղակի ծախսերը արտադրանքի ինքնարժեքի վերագրման մեթոդները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու վերլուծություն և կայացնելու կառավարչական որոշումներ ստացված տեղեկատվության հիման վրա: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7.բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,</p> <p>Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր օգտվելու նորմատիվաիրավական փաստաթղթերից,</p> <p>Բ7.կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, աշխատելու STATA, EView-s, հաշվապահական ծրագրերով /ՀՕ/,</p> <p>Բ8.պատրաստել և ներկայացնել տարատեսակ հաշվետվություններ,</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակել, վերլուծել և մեկնաբանել տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:</p>		

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանքներ, • անհատական աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Կառավարչական հաշվառման դերը, նշանակությունը, առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Ծախսերի դասակարգումը և վարքագիծը: Թեմա 3. Ծախսերի գնահատումը: Թեմա 4. Նյութական ծախսերի հաշվառումը: Թեմա 5. Աշխատանքային ծախսերի հաշվառումը: Թեմա 6. Ծախսերի հաշվառման պատվերային մեթոդը: Թեմա 7. Ծախսերի հաշվառման փուլային մեթոդը: Թեմա 8. Արտադրական վերադիր ծախսերի հաշվառումը: Թեմա 9. Ծախսերի հաշվառման սահմանային մեթոդը: Թեմա 10. Ծախսաձածկման վերլուծությունը: Թեմա 11. Ծախսերի հաշվառման նորմատիվային մեթոդը: Թեմա 12. Բյուջետային պլանավորումը և վերահսկողությունը: Թեմա 13. Գնագոյացումը և որոշումների կայացումը: Թեմա 14. Ինքնարժեքի հաշվառման ABC մեթոդը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002: 2. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012: 3. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներ, 2012: 4. Սարգսյան Ա.Ջ., Պողոսյան Մ.Բ., Կառավարչական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ բուհերի տնտեսագիտական մասնագիտությունների ուսանողների համար, Եր., 2009: 5. Գալստյան Մ., Ինքնարժեքի հաշվառում, Եր., 2003: 6. Ճուղուրյան Ա., Կառավարչական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ բուհերի տնտեսագիտական մասնագիտությունների ուսանողների համար, Եր. 2005: <p>Լրացուցիչ գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Խաչատրյան Հ., Ֆինանսական և կառավարչական հաշվառման ուսումնամեթոդական և կիրառական ձեռնարկների ժողովածու: Հատոր 1, 2:

1.0201/B50	2.Տնտեսական գործունեության վերլուծություն	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում տնտեսական գործունեության վերլուծության կարևորության, տնտեսական գործունեության վերլուծության եղանակների, ինչպես նաև վերլուծության համար անհրաժեշտ տեղեկատվության հավաքագրման ու մշակման մասին: Անհրաժեշտ է ուսանողներին ծանոթացնել կազմակերպության ֆինանսական դրության, արդյունքի, սնանկացման և ռիսկի գնահատման մեթոդիկային, ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել, զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամաբանորեն լուծելու, դատելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • մեկնաբանել դասընթացի առարկան, մեթոդը, դասակարգել արտադրության արդյունավետության բարձացման պահուստները, • բացատրել ֆինանսական, կառավարչական վերլուծության համար անհրաժեշտ տեղեկատվական բազան, եղանակները, անհրաժեշտ ցուցանիշները, • ուսուցանել օգտվել հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս, • զինել փաստաթղթերի հետ աշխատելու, գործարար ակտիվության ցուցանիշները հաշվարկելու, տգվ խնդիրներ լուծելու, գործոնային վերլուծություններ կատարելու կարողություններով: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ընտրելու անհրաժեշտ տնտեսական ինֆորմացիան, կազմելու վերլուծական աղյուսակներ: 		

<p>2. Բացահայտելու ցուցանիշների փոփոխությունները նախորդ տարիների նկատմամբ:</p> <p>3. Բացահայտելու արտադրության արդյունավետության բարձրացման հնարավոր ռեզերվները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. Կատարելու տրված տեղեկատվության հիման վրա ոչ ընթացիկ և ընթացիկ ակտիվների, պարտավորությունների օգտագործման արդյունավետության վերլուծություն:</p> <p>2. Գնահատելու հաշվետվության տվյալներով կազմակերպության ֆինանսական դրությունը, ֆինանսական արդյունքը:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Աշխատելու թիմում, շփվելու մասնագիտական լեզվով:</p> <p>2. Անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու, կատարելու առաջարկություններ:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,</p> <p>Ա9. Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,</p> <p>Բ7. Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,</p> <p>Բ8. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:</p> <p>Բ10. Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր</p> <p>Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայնում,</p> <p>Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,</p> <p>Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար,</p> <p>Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար,</p> <p>Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր, • գործնական և խմբային աշխատանքներ, • հետազոտական աշխատանքներ, խնդիրներ, ռեֆերատներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:.</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. գրավոր- բանավոր ներկայացում, 3 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p> <p>Եզրափակիչ քննությունը. բանավոր, 9 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տնտեսական գործունեության վերլուծության կարևորությունը արտադրության կառավարման համակարգում: «Տնտեսական գործունեության վերլուծության» առարկան, խնդիրները, մեթոդը և տեսակները: Վերլուծության կազմակերպումը և տեղեկատվական բազան: Թեմա 2. Տնտեսական գործունեության վերլուծության եղանակները: Թեմա 3. Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերլուծություն: Թեմա 4. Ընթացիկ ակտիվների վերլուծություն: Թեմա 5. Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն: Թեմա 6. Կանոնադրական կապիտալի վերլուծություն: Թեմա 7. Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն: Թեմա 8. Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն: Թեմա 9. Կրեդիտորական պարտքի վերլուծություն: Թեմա 10. Ֆինանսական դրության վերլուծություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <p>1. ՀՀ օրենքը «Հաշվապահական հաշվառման մասին», 2002:</p>

2. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներ, 2012:
3. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:
4. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրքը, 2016:
5. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք 2016:
6. Սարգսյան Ա., Առաքելյան Կ., Տնտեսական գործունեության վերլուծություն. Եր., 2005:
7. Անդրեյան Ա., Տնտեսական գործունեության վերլուծություն, Եր., 2003:
8. Բայադյան Ա., Ձեռնարկությունների ֆինանսական դրության գնահատումը, Եր., 2002:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ

1.0201/B46	2.Մասնագիտական պրակտիկա – 1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.6-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք	
<p>6.Պրակտիկայի նպատակն է ձևավորել գործնական հմտություններ մասնագիտական դասընթացներից ստացած տեսական գիտելիքների շուրջ: Հնարավորություն տալ համակարգված գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել տեղեկատվության հետ աշխատելու ունակությունների զարգացմանը, աշխատանքային միջավայրում ադապտացմանը, ԲՈՒՀ-ի և գործատուների հետ կապերի հաստատմանը:</p> <p>Պրակտիկայի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, • ծանոթացնել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերին, ներքին դրույթներին, ֆինանսական և կառավարչական փաստաթղթերին, • ծանոթացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին • ծանոթացնել կազմակերպության ստորաբաժանումներին • տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ, զեկույցներ: 		
<p>7.Պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձնահատկությունները, առանձին ստորաբաժանումներին գործառույթները, 2. ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները, 3. բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնութագրող հասկացությունները, ցուցանիշները, 4. թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսումնասիրելու և վերլուծելու կազմակերպության առանձին ստորաբաժանումներում ձևավորված տեղեկատվությունը, 2. լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր, 3. ներկայացնելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները, 4. վերլուծության արդյունքների հիման վրա կատարելու հետևություններ և հիմնավորելու դրանք, 5. կատարելու հաշվապահական փաստաթղթերի և վիճակագրական տվյալների վերլուծություն: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. շփվելու մասնագիտական լեզվով: 		
<p>8.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,</p> <p>Ա3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը,</p> <p>Բ1. Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ</p> <p>Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p>		

<p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ:</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • քննարկումներ և բանավեճեր, • հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում, • խմբային աշխատանքներ, • հաշվետվություն:
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:</p>
<p>11. Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. նախապատրաստական փուլ, 2. ծանոթացման փուլ, 3. հիմնական փուլ, 4. վերլուծական փուլ, 5. ամփոփիչ փուլ:
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք, 2004: 2. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք, 2016: 3. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք: 4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002: 5. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012: 6. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

1.0201/B48	2. Մասնագիտական պրակտիկա – 2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5. Ստուգարք	
<p>6. Պրակտիկայի նպատակն է խորացնել մասնագիտական գործնական հմտությունները տնտեսագիտության, հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի, ֆինանսական շուկաների, բիզնեսի գնահատման, գնագոյացման, ապահովագրության, բանկային գործի, տեղեկատվության կուտակման և վերլուծության շրջանակներում: Հնարավորություն տալ համակարգված տնտեսագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել գիտական և պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել որակյալ, արդիական, կիրառական ավարտական աշխատանքի կատարման համար համապատասխան նյութերի ձեռք բերմանը, մասնագիտական հանրության հետ մասնագիտական լեզվով հաղորդակցման հմտությունների բարելավմանը, նպաստել ԲՈՒՀ-ի և գործատուների հետ կապերի հաստատմանը:</p> <p>Պրակտիկայի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, • ուսումնասիրել և համադրել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերը, ներքին դրույթները, ֆինանսական և կառավարչական հաշվետվությունները, • ծանոթացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին • ուսումնասիրել և գնահատել կազմակերպության ներքին միջավայրը • տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ պատրաստել հաշվետվություն, գեկույցներ: 		
<p>7. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձնահատկությունները, առանձին ստորաբաժանումներին գործառնությունները, 2. ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները, 3. բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները, 		

<p>4. թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսումնասիրելու, հաշվառելու և վերլուծելու կազմակերպության ներքին տեղեկատվությունը, 2. լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր, կազմելու հաշվետվություններ, 3. հաշվարկելու և վերլուծելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները, 4. կազմելու բիզնես պլանի պարզ տարբերակը, 5. հետևություններ և հիմնավորելու դրանք: 6. հաշվապահական փաստաթղթերի, վիճակագրական տվյալների, վերլուծության արդյունքների հիման վրա առաջադրելու կառավարչական որոշումներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. շփվելու մասնագիտական լեզվով, 3. անորոշ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու:
<p>8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի .</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա: մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր :</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ.:</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • քննարկումներ և բանավեճեր, • հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում, • Խմբային աշխատանքներ, • հաշվետվություն:
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգաբքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:</p>
<p>11. Մասնագիտական պրակտիկական բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. նախապատրաստական փուլ, 2. ծանոթացման փուլ, 3. հիմնական փուլ, 4. վերլուծական փուլ, 5. ամփոփիչ փուլ:
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք, 2004:

2. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք, 2016:
3. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք:
4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:
5. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
6. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

1.0201/B47	2.Ավարտական աշխատանք	3.20 ECTS կրեդիտ
4. 8-րդ կիսամյակ	5.Առանց ընթացիկ գնահատման	
<p>6.Ավարտական աշխատանքի նպատակն է արտացոլել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները:</p>		
<p>7.Ավարտական աշխատանքի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p><i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացատրելու այլ դասընթացներից ստացած գիտելիքների համադրումը և կիրառումը կոնկրետ գործնական խնդրի ուսումնասիրության մեջ, 2. ներկայացնելու հետազոտության տրամաբանական ընթացքը: <p><i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևակերպելու գիտական խնդիրներ, 2. կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար: <p><i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու ինքնուրույն, 2. մտածելու մասնագիտորեն և քննադատաբար: 		
<p>8.Ավարտական աշխատանքը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,</p> <p>Ա4. մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները</p> <p>Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները</p> <p>Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը</p> <p>Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,</p> <p>Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p> <p>Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Խորհրդատվություններ/ուղղորդում 		
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. ՏԵ՛ս «ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ»-ը:</p>		
<p>11. Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.</p>		

1. թեմայի որոշում և հաստատում,
2. հետազոտություն,
3. արդյունքների համակարգում,
4. նախապաշտպանություն,
5. աշխատանքի կազմում,
6. պաշտպանություն:

12. Հիմնական գրականության ցանկ

«ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ»: Հաստատված է ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդի 2020 թ. դեկտեմբերի 25-ի թիվ 48/6 որոշմամբ (հասանելի է հետևյալ հղմամբ՝ <http://ijevan.y-su.am/wp-content/uploads/2013/12/>)